

Roczny Raport EDA

2016/ 2017

3 Wstęp
4 Powiązania ze światowym mleczarstwem
7 Wystąpienia EDA 2016/17
8 Żywność, Środowisko i Zdrowie w 2016/17
21 Rynek Mleka 2016 (ZMB)
24 Handel & Ekonomia w 2016/17
33 Członkowie EDA
35 Brukselski zespół EDA

Tłumaczenie raportu sfinansowane ze środków Funduszu Promocji Mleka

Ponad 12000 zakładów
produkcyjnych w Europie

Ponad 300 000 bezpośrednio
zatrudnionych w zakładach

5 spośród 10 światowych
liderów mleczarstwa to firmy UE

Zrównoważona & udana
koegzystencja modelu
prywatnego i spółdzielczego

The economic
power of
European
dairy
at a glance

Ekonomiczna siła unijnego
mleczarstwa widoczna
na pierwszy rzut oka

Współpraca z około 700 000
gospodarstw w całej Europie

Pozytywny bilans handlowy
Europejskie przetwórstwo
mleka wnosi 10 mld € do
unijnego bilansu handlu

Smaczne i bogate kulturalne
dziedzictwo ponad
300 zarejestrowanych serów
i przetworów mleczarskich

Europejskie rekomendacje
to 3 porcje (dla dorosłych)
1 porcja to: 200 ml mleka,
125 g jogurtu, 20-30 g sera

Słowo wstępne

W 2016, umieściliśmy kluczowe zagadnienia dla przyszłości mleczarstwa w centrum naszych Europejskich Mleczarskich Ambicji.

Oprócz rozwoju koncepcji dla CAP po 2020 i naszego zaangażowania wspierania europejskich polityk handlowych, zrobiliśmy olbrzymi postęp w naszej agendzie dotyczącej zrównoważonego rozwoju. W rezultacie nasze silne skupienie się i ciągłe działania na rzecz szeroko ujętych celów zrównoważonego rozwoju wydało owoce: jesteśmy rozpoznawani jako jeden z najbardziej odpowiedzialnych przemysłów na tym polu, aktywnie dążących do osiągnięcia celów. Jest to ważny krok dla właściwego rozpoznawania naszych produktów zarówno przez rynek jak i legislację. Nasza **Konferencja Mleczarska EDA 2016** nakierowana była na „Zrównoważony rozwój - Żywność, Dieta, Mleczarstwo” i jest doskonałym przykładem ilustrującym nasze sukcesy w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Głosimy w Brukseli wyjątkowe żywieniowe i zdrowotne wartości mleka i mleczarstwa. Nasz „**Okrągły Stół w Parlamencie Europejskim**” nt. „**Mleczarskie wartości zdrowotne i odżywcze**” ale także „**Naukowy Zespół Doradczy EDA d.s. mleczarskich wartości odżywczych i zdrowia**” są dwoma głównymi środkami w celu rozpropagowania naszych stanowisk oraz dla wymiany informacji dotyczących wartości odżywczej i korzyści zdrowotnych mleka i przetworów mlecznych w Brukseli i szerzej poza nią. Rok 2016 był rokiem wyzwań dla Unii Europejskiej, a dla sektora mleczarskiego w szczególności. Polityczne zmiany, które zachodzą na europejskim, ale i na światowym poziomie wydają się oddziaływać na unijne zasady. Dla naszego sektora, bardziej niż skomplikowana sytuacja rynkowa i zagrożenia dla jednolitego rynku, wymagały naszej uwagi w ciągu całego 2016 roku i te wszystkie sprawy były przez nas analizowane poprzez ekspertyzy i zaangażowanie naszych działów „Handel i Ekonomia” oraz „Żywność, Środowisko i Zdrowie”. Na naszej dorocznej konwencji oraz **Europejskiej Platformie Mleczarskiej 2016** w Nicei określiliśmy, razem z ponad 200 menadżerami i ekspertami mleczarskimi oraz z Komisarzem UE Philem Hoganem, naszym kluczowym prelegentem, kształt przyszłego kierunku w jakim powinien podążać nasz sektor. W sposób ciągły analizowaliśmy sytuację rynkową i towarzyszyliśmy procesom decyzyjnym na wszystkich poziomach i etapach. Pokazaliśmy, że jesteśmy wartościowym partnerem w europejskim procesie podejmowania decyzji oraz, że nasz głos jest ma dużą wagę w dyskusjach nad przyszłością europejskiego rolnictwa: **produkcji żywności, charakteru wiejskiego i naturalnych zasobów**. W 2016 r., a zwłaszcza w 2017 r., gdy będziemy obchodzili 60 rocznicę Traktatu Rzymskiego, pamiętamy o pierwotnych założeniach **Wspólnej Polityki Rolnej**, jako fundamentu naszej Unii i będziemy bardziej niż dotąd podkreślali podstawowe zasady Unii Europejskiej, a pośród nich **Jednolity Rynek**.

W 2017 r., będziemy nadal realizowali naszą wizję. W czasach, kiedy wydaje się, że Unia traci swoją popularność w wielu dziedzinach, będziemy kontynuować kierowanie się na obronę wartości Unii Europejskiej oraz zasad jednolitego rynku i w ramach tego liczymy na cenne wsparcie ze strony naszych członków, krajowe federacje mleczarskie jak również firmy przetwórcze, spółdzielcze i prywatne będące właścicielami mleczarni w całej Europie.

Jesteśmy dumni mogąc liczyć także na SMZ, Słowacki Związek Mleczarski, naszego nowego członka EDA i dlatego, bardziej niż dotąd, w 2017 r. jesteśmy gotowi na **Europejską Mleczarską Akcję**.
Niech żyje Europa, niech żyje mleko.

Alexander Anton Sekretarz Generalny i Michel Nalet Przewodniczący EDA

Integracja ze światowym mleczarstwem

Chcemy aby EDA, nasze stowarzyszenie Europejskiego handlu, było prawdziwą Europejską platformą dla zarówno,

- debat wysokiego szczebla o przyszłości naszego sektora oraz
- głębokich analiz spraw dotyczących mleczarstwa na poziomie UE.

To jest powodem dlaczego zawartość prac naszego Działu EDA **Żywność & Środowisko i Polityka Zdrowia**, a także naszego Działu EDA **Handel & Ekonomia** ma kluczowe znaczenie.

Zdefiniowaliśmy także i wzmocniliśmy inny filar: **chcemy aby nasz wkład był istotny w Brukseli i poza nią.**

Naszym codziennym wyzwaniem jest, aby **łączyć oba filary:**

- z jednej strony **wiarygodne i dobrze przemyślane stanowiska** oraz wkład na poziomie ich zawartości, a
- z drugiej strony **dzielenie się naszą pracą na poziomie Brukseli i poza nią w odpowiednim czasie z odpowiednimi ludźmi, właściwymi kanałami**

Spotkanie Zarządu EDA z Komisarzem UE Philem Hoganem w sali François-Xavier Ortoli w budynku Berlaymont w Brussels, July 2016

Na naszej Dorocznej Konwencji EDA w Nicei w grudniu 2016 r., Komisarz UE Phil Hogan dyskutował z Elli Siltala (Valio, FI), Peder Tuborgh (Arlafoods, DK), Daniel Jaouen (Lactalis, FR) i Peter Stahl (Hochland, DE).

Ta sesja była moderowana przez panią Rose O'Donovan (edytora agrafacts)

Przewodniczący EDA Michel Nalet i jego koledzy z Zarządu EDA Riitta Brandt (Valio, FI) i Jonas Carlberg (LRF, SE) spotkali się z Komisarzem UE ds. Handlu, Ms Ceciliją Malmström we wrześniu 2016 w Brukseli

Wiceprzewodniczący EDA Attilio Zanetti oraz członek PE Herbert Dorfmann (EPP, IT) na naszej Konferencji EDA Polityka Mleczarska w marcu 2016 w Brukseli

Wiceprzewodniczący EDA Ingo Müller (DMK) oraz Komisarz UE Phil Hogan na naszej Europejskiej Mleczarskiej Platformie w Nicei

Komisarz EU Phil Hogan oraz przewodniczący Eda Michel Nalet i sekretarz generalny EDA Alexander Anton

Prezydent MIV Peter Stahl, przewodniczący EDA Michel Nalet, wiceprzewodniczący EDA Dr Josef Schwaiger, Ronald Kers (Müllergroup), Ingo Müller, wiceprzewodniczący EDA

Przewodniczący EDA Michel Nalet oraz Dr. Jens Schaps, DG AGRI, na naszym lunchu Prezydentów EDA w kwietniu 2016 r.

Przewodniczący EDA Michel Nalet w kwietniu 2016 na spotkaniu Zarządu IDIA w Dublinie oraz ustępujący przewodniczący IDIA Dan MacSweeney (po prawej) i nowy prezydent IDIA Jim Woulfe (po lewej)

Przewodniczący EDA Michel Nalet oraz prezydent Dairy UK Dr. David Dobbin (po lewej) i Laurent Damiens (CEO EMF) w Belfaście w kwietniu 2016

Przewodniczący EDA Michel Nalet oraz ustępujący przewodniczący IDF Jeremy Hill oraz nowo-wybrany prezydent IDF, Dr. Judith Bryans (CEO DairyUK, członek Zarządu EDA) w Rotterdamie w październiku 2016 r.

Spotkanie Prezydium EDA ma Berlińskim Milchforum w marcu 2016 (od lewej do prawej: Claude Steinmetz (Luxlait), Jan Teplý (Madeta), przewodniczący EDA Michel Nalet i Dr. Josef Schwaiger (DMK) oraz nasz gość Kirsten Holm Svendsen (DDB)

Przewodniczący EDA Michel Nalet oraz prezydent ASSIFONTE Ludwig Rupp na naszej dorocznej konwencji w Nicei w grudniu 2016 r.

Przewodniczący EDA Michel Nalet spotkał się w październiku 2016 z odchodzącym prezydentem niemieckiej federacji farmerów Udo Folgarterem i jego następcą Karstenem Schmalem (po lewej) w Rotterdamie

W maju 2016, sekretarz generalny EDA Alexander Anton był zaproszony na Radę Ministrów Rolnictwa (CAS) w Puerto Varas (Chile) do wymiany doświadczeń z Tabaré Agerre, ministrem rolnictwa w Urugwaju, prowadzącym prezydencję Mercosur i CAS.

Sekretarz generalny EDA Alexander Anton z przewodniczącym Fedeleche (federacja farmerów mleczarskich Chile), Horacio Hernandez w Puerto Varas (CL)

Cele Mleczarstwa EDA na Słowackiej Prezydencji UE prezentował Matej Hudec i jego koleżanka Helena Lettrichova ze Słowackiej Prezydencji UE i sekretarz generalny EDA Alexander Anton w Brukseli w czerwcu 2016

Słowa uznania dla odchodzącego przewodniczącego COPA COGECA Mansela Raymonda and jego żony Rosalindy – dziękujemy za waszą współpracę w zakresie mleczarstwa

Sekretarz Generalny Komitetu ds. Regionu Dr. Jiří Buriánek, podkreślił w czerwcu 2016 w Brukseli ważną rolę mleczarstwa praktycznie we wszystkich regionach UE

Sekretarz generalny EDA Alexander Anton oraz etiopski minister przemysłu, Dr. Mebrahtu Meles w Addis Abeba (ET) w lipcu 2016 r.

Sekretarz generalny EDA Alexander Anton oraz australijski minister handlu Steven Ciobo w maju 2016 w Brukseli

Szef departamentu rolnictwa misji Izraela w Brukseli, Mr Haim Tager (po prawej) podczas wizyty EDA w Israeli Dairy Board w maju 2016

Wystąpienia EDA 2016/17

Nasz **Prezydent EDA President Michel Nalet** na kilku konferencjach wysokiego szczebla na europejskim i światowym poziomie dzielił się naszymi analizami aktualnych osiągnięć i naszą mleczarską wizją przyszłości. W dniu 25 maja 2016, Michel Nalet był jednym z kluczowych mówców na posiedzeniu w COM AGRI nt. „**nowe wyjątkowe środki limitujące produkcję mleka**” w Parlamencie Europejskim. Michel Nalet był poproszony o wygłoszenie referatu na **”Berlińskim Forum Mleczarskim”** w dniu 10 marca 2016 – co było ważną okazją do naświetlenia 500 mleczarskim farmerom i ekspertom mleczarstwa znaczenia Europy dla sektora mleczarskiego. Na Światowym Szczycie Mleczarstwa (w październiku 2016) w Rotterdamie (NL), Michel Nalet prezentował **”Polityki handlowe z perspektywy przemysłów UE”**.

Alexander Anton, sekretarz generalny:

- FEPAL 14-ta Pan-Amerykańska Konferencja Mleczarska, sesja otwierająca, **”Dynamiki mleczarstwa EU 2016 & i dalej”**, 25 kwietnia 2016, Frutillar (CL)
- 31-sze spotkanie Rady Ministrów Rolnictwa (CAS), **”Aktualna sytuacja w Mleczarstwie”** 26 kwietnia 2017, Puerto Varas (CL)
- Wyjazd studyjny Izraelskiego Dairy Board, **”Mleczarstwo UE dzisiaj”**, Bruksela (BE) 18 maja 2016
- Łańcuch Rolno-żywnościowy, Bruksela **”Mleczarskie perspektywy: Brexit”** Bruksela (BE), 06 lipca 2016
- Etiopskie Forum Mleczarskie, **”Mleczarstwo UE na światowym poziomie”** Addis Ababa (ET), 12 lipca 2016
- Forum Spółdzielczości Mleczarskiej **”Europejski sektor mleczarski rok po abolicji systemu kwotowania”**, Jachranka (PL), 14 września 2016
- Mleczarskie Forum CLAL, **”Cła i subsydia: światowe doświadczenia – Panel dyskusyjny”**, Bardolino (IT), 11 października 2016
- Warsztaty DG AGRI Rynek, **”Sytuacja w mleczarstwie”**, Bruksela (BE), 26 października 2016
- **European Dairy Academix**, wyjazd studyjny Agrocampus Ouest i University of Applied Science Kiel, Brussels (BE), 15 listopada 2016

- ARTE TV “thema” **“Gut, besser, vegan”**, audycja w dniu 10 stycznia 2017
- Wizyta studyjna Bernussou, **“EDA – głos unijnego mleczarstwa w Brukseli”** Bruksela (BE), 12 stycznia 2017
- DG AGRI ‘nowy department B spotkanie rozpoczynające’ **“Słuchamy świata zewnętrznego”** Bruksela (BE), 19 stycznia 2017
- BritChamEU panel, **“Nazewnictwo kraju pochodzenia: Kwestia Transparentności czy Nacjonalizmu”**, Bruksela (BE), 31 stycznia 2017

Bénédicte Masure, zastępca sekretarza generalnego

- Prezentacje udziałowców TTIP, **“TTIP – zagadnienia regulacyjnego i handlowego dostępu dla Europejskiego Sektora Mleczarstwa”**, Bruksela (BE), 13 lipca 2016
- Wizyta studyjna Euramat, **“Struktury EDA i działalność w ramach unijnych instytucji, stanowiska EDA w najważniejszych zagadnieniach”**, Bruksela (BE) 20 października 2016

Hélène Simonin, dyrektor działu Żywność, Środowisko & Zdrowie

- Spotkanie BEL, **“Zrównowazony rozwój w obszarze mleczarstwo – historia sukcesu europejskiego”**, Azory (PT), 17 maja 2016
- Nordycki Ślad Środowiskowy, **“Ślad Środowiskowy Produktu (PEF) dla mleka: Jak reprezentować etap na farmie w tym oszacowaniu”** Kopenhaga (DK), 22-23 sierpnia 2016
- Międzynarodowa Federacja Mleczarska, **“Ślad Środowiskowy Produktu (PEF) dla mleka”**, Rotterdam (NL), 6 października 2016
- Okrągły stół asystenta MEP, **“Aktualny stan europejskiego rynku mleka”**, Bruksela (BE), 23 stycznia 2017
- Bezpieczeństwo żywności w UE, **“Poprawa Zrównoważonego Rozwoju łańcucha Mleczarskiego i redukcja strat żywności”**, Bruksela (BE), 24 stycznia 2017

Flora Dewar, specjalista ds. handlu i ekonomii

- Wizyta studyjna Bernussou, **“Rozwój rynku mleka i handel mleczarski”**, Bruksela (BE), 12 stycznia 2017

Kinga Adamaszwili, specjalista ds. Wartość odżywcza, zdrowie& prawo żywnościowe

- Forum Polskiej Spółdzielczości Mleczarskiej, **“Promocja produktów mlecznych: Możliwości i wyzwania w kontekście obecnej polityki zdrowotnej i żywieniowej w UE”**, Jachranka (PL), 14 września 2016
- Konferencja mleczarska Kroměříž, **“Promocja produktów mleczarskich: Możliwości i wyzwania w kontekście aktualnej polityki zdrowia i wartości odżywczej UE”**, Kroměříž (CZ), 5 października 2016.

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Słowo od przewodniczącego FEP

Jesteśmy dumni, że w ostatnich dwunastu miesiącach zrobiliśmy duży krok we właściwym kierunku dla naszego sektora i naszych wspaniałych produktów – zapewniając, że aspekty zdrowia i zrównoważonego rozwoju ciągle odgrywają ważną rolę teraz i w przyszłości. Kluczowe przesłanie tego roku i podsumowujące wszystkie nasze wysiłki to : **Wszystko jest powiązane!**

W ciągle ruchomym i zmieniającym się świecie, nie możemy być dłużej aktywni w ważnych tematach bez brania pod uwagę innych aspektów, nie związanych bezpośrednio. Te powiązania pomiędzy różnymi ustaleniami polityk oraz uczestnikami, które istnieją w ramach poszczególnych zagadnień w sposób istotny uległy wzmocnieniu, a to oznacza, że nie możemy dłużej pomijać aspektów, które kiedyś były w tych ustaleniach pomijane. Takie jest także rozumienie naszych członków, którzy podczas naszej Konferencji dot. Polityki w kwietniu 2016 r. byli konfrontowani z szerszym niż zazwyczaj spektrum aspektów dotyczących zrównoważonego rozwoju i diet. To nie tylko dostarczyło przemysłu dotyczących żywności, ale także żywotnej dyskusji – sala była cały czas wypełniona po brzegi.

Nasza praca w tym roku była podkreślona dwoma wizytami dr. Karla Falkenberga, doradcy Przewodniczącego Komisji UE Jeana-Claude Junckera, podczas naszych spotkań – dobra sposobność dla niego do przedyskutowania bezpośrednio z europejskim sektorem mleczarskim jego idei dotyczących zrównoważonego rozwoju. Te refleksje będą ostatecznie nie tylko kształtować legislację dotyczące środowiska, ekonomii i zdrowia, ale także będą ważne dla polityk rolnych w przyszłości. Dlatego jesteśmy bardzo zadowoleni będąc głęboko włączeni w te działania rozwojowe, zapewniając kluczową rolę w debacie i zabezpieczając pozytywne miejsce dla mleczarstwa w przyszłości w zakresie zdrowia i zrównoważonego rozwoju.

Innym wspaniałym przykładem osiągnięć tego roku jest pilotowy projekt Śladu Środowiskowego Produktu (PEF). Tutaj nie tylko oszacowaliśmy różne wpływy i typy danych wejściowych, które trzeba włączyć do końcowej metodologii, ale także zebraliśmy razem najbardziej różnorodnych udziałowców przy okrągłym stole: rolników, przetwórstwo mleka i przemysł opakowaniowy, handel hurtowy, ministrów i środowisko naukowe. Wszyscy zebrali się razem, aby znaleźć sposób oszacowania śladu produktów mleczarskich, jako bazy dla przyszłych decyzji politycznych. Sukces PEF może nawet znaczyć, że mogłaby to być w przyszłości droga budowania silnej i jednolitej polityki w drodze głębokiej publiczno-prywatnej współpracy.

W moich końcowych uwagach, chciałbym podkreślić w jakim stopniu EDA jest naszym stowarzyszeniem, reprezentuje nasze interesy, definiuje nasze obawy i dostarcza nam jednego głosu na poziomie UE – my możemy być silni jedynie wtedy gdy jesteśmy razem i możemy osiągać wielkie rzeczy, biorąc odpowiedzialność, pracując razem i wspólnie idąc w kierunku jaśniejszej, bardziej zrównoważonej przyszłości – bo przecież wszystko jest powiązane.

Jørgen Hald Christensen
FEP Chairman
Direktør Mejeriforeningen

Komunikacja korzyści produktów mlecznych dla wartości odżywczej, zdrowia oraz ich rola dla środowiska

Sektor mleczarski wnosi swój codzienny wkład w zdrową zbilansowaną dietę obywateli Europy. Jedną z naszych kluczowych odpowiedzialności jest zapewnienie, że nasza komunikacja dot. aspektów zdrowia, wartości odżywczej i zrównoważonego rozwoju przetworów mlecznych dociera do wszystkich odpowiednich udziałowców. W świetle trwających intensywnych debat o stanie zdrowia populacji w Europie, jak również wpływu diet na środowisko, zorganizowaliśmy dwie główne imprezy mleczarskie nakierowane na dyskusje o tych zagadnieniach, które są coraz ważniejsze dla naszego sektora:

Konferencja EDA Polityka Mleczarska 2016

„Zrównoważony rozwój: żywność –dieta-mleczarstwo”

20 kwietnia 2016 ponad 150 szefów mleczarstwa i ekspertów, udziałowców i reprezentantów instytucji europejskich zebrało się razem wokół panelu prelegentów wysokiego szczebla, aby przedyskutować rolę mleczarstwa w systemach zrównoważonego rozwoju żywności oraz możliwych potrzeb adaptacji ram polityki. **Konferencja EDA Polityka Mleczarska 2016** była także okazją do naświetlania podjętej aktywności w zakresie zrównoważonego rozwoju na poziomach polityki, firm i stowarzyszeń mleczarskich. Pełny raport z konferencji jest na stronach naszych medialnych parterów International Dairy Magazine (IDM) oraz na naszej stronie internetowej.

Konferencja EDA Polityka Mleczarska 2016 “ Zrównoważony rozwój: Żywność-Dieta-Mleczarstwo” (od lewej do prawej); Jørgen Hald Christensen, Danish Dairy Board (DK), Dr Karl Falkenberg, European Policy Strategy Centre (BE), Dr Josta de Hoog, Scientific Council for Government Policy, The Hague (NL) i Dr John Ingram, University of Oxford (UK).

Okrągły Stół Asystentów MEP¹ nt. Wartość odżywcza produktów mleczarskich & Zdrowie z członkiem PE Norbertem Lins (EPP,DE)

23 stycznia 2017, 25 asystentów członków PE spotkało się na zaproszenie MEP Norberta Linsa (EPP, Niemcy) z EDA, aby wymienić poglądy podczas trzeciego okrągłego stołu asystentów MEP „Mleczarstwo, Wartość odżywcza & Zdrowie”. Centralnymi punktami spotkania były prezentacje pokazane przez Héléne Simonin (EDA) dotyczące aktualnej sytuacji europejskiego rynku mleka oraz dr Judith Bryans, CEO² Dairy UK oraz prezydent IDF. W jej prezentacji zatytułowanej „Czy twój talerz zmienia planetę?” dr Judith Bryans efektywnie demonstrowała istotną rolę mleka i przetworów mlecznych w zdrowej i zrównoważonej diecie.

“Wybraliśmy tym razem nagłówek “zrównoważony rozwój” dla naszego okrągłego stołu, ponieważ wierzę, że ekonomiczne, środowiskowo i socjalnie zrównoważony sektor mleczarski jest kluczowy. Nasz okrągły stół jest dlatego zawsze bardzo dobrą okazją do wymiany tych wiadomości i głębokiego ich przedyskutowania”, podsumował MEP Norbert Lins.

Héléne Simonin (EDA), MEP Norbert Lins (EPP - Germany) oraz Dr Judith Bryans (Dairy UK)

Europejski sektor mleczarstwa w środku globalnych przemian

Zrównoważony sektor mleczarstwa a globalny zrównoważony rozwój

Sektor mleczarski w pełni obawia się o swoją odpowiedzialność w debacie dotyczącej zmian klimatycznych i przesuwa się w dobrym kierunku w celu osiągnięcia zrównoważonych cykli produkcyjnych. Po ustaleniach rządowych w Paryżu na COP21 w 2015 r. oraz wydaniu przez ONZ „Celów Zrównoważonego Rozwoju” (SDGs) wszystkie aspekty zrównoważonego rozwoju są teraz w większym niż kiedykolwiek stopniu w naszej agendzie.

---

¹ Komentarz KSM: MEP- członek Parlamentu Europejskiego

² Komentarz KSM: CEO – dyrektor generalny firmy

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Dr Karl Falkenberg oraz Jørgen Hald Christensen, Przewodniczący FEP, CEO Danish Dairy Board

Wszystkie one są powiązane – nie można skupiać się na jednym, gdyż są one wszystkie „niepodzielne”. Europejski przemysł mleczarski zamierza być na pierwszym froncie procesu wdrażania poprzez dokonywanie pozytywnego wkładu do szerokiego zakresu SDGS.

W dniu 8 września 2016 r. dr Karl Falkenberg, główny doradca Przewodniczącego Komisji UE i autor wpływowego raportu „Teraz Zrównoważony Rozwój”, został zaproszony do przedyskutowania z naszym Komitetem EDA Żywność i Środowisko, agendy nakierowanej na zrównoważony rozwój oraz jak mleczarstwo może współuczestniczyć dla uzyskania ambitnych 17 celów SDGs. Nasz biuletyn EDA factsheet „Europejski Sektor Mleczarski & Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)” wymienia różne powiązania pomiędzy SDGs a naszą aktywnością w sektorze mleka.

Ten kierunek w stronę zrównoważonego rozwoju był następnie popodkreślany przez światowy sektor mleczarski i Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), poprzez wspólne podpisanie **Roterdańskiej Deklaracji Mleczarskiej** w październiku 2016 r.

Bazując na powyższym, sektor ustanowił dobrze wyposażone ramy dla osiągnięcia tych celów zrównoważonego rozwoju, znacząco redukujące jego klimatyczny i środowiskowy wpływ i pomagając w żywności, utrzymaniu terenów i zdrowia jak również wspierając miejsca pracy i infrastrukturę oraz redukując ubóstwo.

Europejski Schemat Handlu Emisjami (ETS)

Schemat Handlu Emisjami reprezentuje najważniejszy filar rozwiązań UE dla redukcji emitowanych przez przemysł gazów cieplarnianych. W aktualnych ramach ETS kilka przetworów mlecznych otrzymało specjalny status w tym schemacie, ponieważ są rozpoznawane jako stwarzające ryzyko wycieku węgla. Oznacza to, że produkcja stanowi ryzyko przemieszczenia (ucieczki) na zewnątrz UE z powodu na rosnące koszty produkcyjne. Teraz przy nowym programie ramowym ETS na lata 2020-2030, będącym w trakcie dyskusji, ważną kwestią jest czy te produkty mogą pozostać na liście wycieku węgla. Usunięcie statusu węglowego oznaczałoby strome wzrosty kosztów produkcyjnych, a poprzez to negatywne efekty na konkurencyjność w relacjach z krajami trzecimi, które nie mają ETS. Naszym życiowym interesem jest ochrona konkurencyjności naszej produkcji poprzez zapewnienie utrzymania statusu wycieku węgla dla określonej liczby przetworów mlecznych. Dlatego, jako EDA, przygotowaliśmy szacunkową sytuację sektora w ramach projektowanych ram ETS i współpracowaliśmy z innymi sektorami i częściami łańcucha agro - żywnościowego, będącymi w podobnej sytuacji.

Nasze wysiłki zostały nagrodzone, gdy Komitet ds. Środowiskowych Parlamentu Europejskiego (ENVI) przyjął projekt rezolucji, która pozwoliła pozostawienie pewnych przetworów mlecznych na liście wycieku węgla.

Mamy nadzieję, że decyzja Komitetu ENVI będzie inspiracją dla Rady UE w 2017, kiedy Maltańska Prezydencja UE będzie gotowa na finalne decyzje. Do tego czasu EDA będzie się upewniać, że głos europejskiego przetwórstwa mleka jest słyszany na każdym etapie tej drogi.

Użytkowanie ziemi, zmiany użytkowania ziemi i lasów (Lulucf) w kontekście klimatycznym.

Zgodnie z Porozumieniem Paryskim 2015 (COP21) i celem UE włączania wszystkich sektorów dla osiągnięcia jego ambitnych celów redukcji emisji do 2030 r., nowym unijnym energetycznym programem ramowym jest włączenie sektorów użytkujących ziemię. W dniu 20 czerwca 2016 r. te zamiary stały się bardziej konkretne poprzez wprowadzenie propozycji użytkowania ziemi, zmian w użytkowaniu ziemi i lasów, które bazowały na zasadach rozdzielania wysiłków pomiędzy wszystkich udziałowców i zachęcaniu do sekwestracji węgla – w znaczeniu pochłaniania węgla przez glebę, rośliny i drzewa. Generalnym celem jest obniżenie emisji do 2030 r. o 30%.

W ramach EDA, opracowaliśmy stanowisko i podzieliliśmy się nim vis-a-vis z Europejskim Parlamentem i Radą, które będą kluczowe w określaniu wyników i propozycji. Pozytywny wkład mleczarstwa powinien przyczynić się do utrzymania terenów zielonych, a zgodnie z tą innowacyjną polityką powinno się zachęcać do utrzymania żywych obszarów rolnych.

Krajowe Pułapy Emisji (NEC)

Renegocjacje krajowych pułapów emisji w UE były ciężkimi, spornymi zagadnieniami i były uważnie śledzone przez EDA. Było tak ze względu na fakt zbyt ograniczonych pułapów emisji, zwłaszcza w odniesieniu do metanu i amoniaku, co może szkodliwie oddziaływać na przetwórstwo mleka oraz na gospodarstwa. W odpowiedzi na pierwszy projekt, który był dyskutowany w Komitecie ds. Środowiska Parlamentu Europejskiego z sierpnia 2015, współpracowaliśmy z członkami PE i dzieliliśmy się z nimi odpowiednimi informacjami, np. ilość metanu emitowanego przez bydło może być ograniczana jedynie do pewnego stopnia.

Ponieważ ostateczne plenarne głosowanie w Parlamencie Europejskim w październiku 2016 nie włączyło celów dotyczących metanu, nie miało to zastosowania w odniesieniu do sektora hodowlanego. Ten pozytywny stan był następnie kontynuowany przez Radę Europy, która w jej końcowej decyzji pominęła cel metanowy razem z poziomami amoniaku.

Zrównoważone diety

Pojęcie diety zrównoważonej i jej rola w przyszłych działaniach środowiskowych było dla EDA kluczowym zagadnieniem w 2016 r. Wraz z odbywającymi się publicznymi dyskusjami odnośnie roli produktów zwierzęcych w ludzkiej diecie, jest istotnym, abyśmy zapewнили na poziomie Brukseli, że właściwa informacja jest dostępna dla odpowiednich udziałowców i decydentów.

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Dlatego wydaliśmy biuletyn EDA factsheet „Dlaczego mleczarstwo jest tak ważne dla uzyskania zdrowej i zrównoważonej diety” z najbardziej aktualnymi doniesieniami naukowymi odnośnie roli przetworów mleczarskich w zdrowej i zrównoważonej diecie. Ten biuletyn nie tylko broni mleczarstwa i jego wielu korzyści odnoszących się do zdrowia, jako fundamentalnej części każdej diety, ale także pokazuje, że mleko i mleczarstwo wywierają aktualnie mniejszy środowiskowy wpływ w porównaniu z inną żywnością, gdy uwzględnimy znaczącą wartość żywieniową mleka i przetworów mlecznych.

Powiązanie żywieniowych i środowiskowych oszacowań jest możliwe tylko wtedy, gdy są analizowane różne aspekty diet jako całości, a nie tylko pojedynczych artykułów żywnościowych. Aktualna wiedza naukowa sama się ogranicza, gdy bada zmiany diety jedynie w odniesieniu do śladu węglowego oraz ewentualnie pewnych mniej istotnych dodatkowych wskaźników; w przyszłości kluczowym będzie podejście, które jest tak wszechstronne jak tylko jest to możliwe i spogląda na to zagadnienie z odpowiedniej perspektywy.

Ponadto, będzie to istotnym wyzwaniem dla sektora mleczarskiego i dlatego dla nas wewnątrz EDA ważne jest utrzymywanie debaty na właściwej ścieżce. W przeciwnym razie, będziemy się spotykać z ryzykiem oceny idealnej diety i rekomendacji, które będą niezdrowe dla ludzi.

Pozytywny obraz mleka i mleczarstwa

Mleko i przetwory mleczne były znane przez stulecia jako zawierające unikalne i całościowo pozytywne atrybuty. Jednak w ostatnich latach pozytywny obraz mleczarstwa został w niewłaściwy sposób wykorzystany przez substytuty przetworów mleczarskich, które nie tylko marnotrawią pozytywne cechy i obraz mleka i przetworów mlecznych, ale także ich korzyści w zakresie wartości odżywczej. W celu kontynuacji i poprawy pozytywnego obrazu mleczarstwa, ważnym będzie aktywne komunikowanie wyjątkowych i specyficznych walorów jakościowych naszych produktów.

Podstawą dla naszej działalności komunikacyjnej jest to, do czego się odnosimy się, czyli ‘Dairy Protective Shield’³, która zawiera obszerną kolekcję pozytywnych argumentów dot. mleczarstwa, jak również odpowiedzi na pytania. Ten projekt porusza pięć najważniejszych tematów: środowisko, zdrowie zwierząt & dobrostan, przetwórstwo mleka i sektor w ujęciu globalnym. Ponadto, wydaliśmy poprzez naszych członków ankietę, z pytaniami jak odbierane jest mleczarstwo; to nie tylko dostarczy nam jasnego, w obszarze całej Europy rozumienia zagadnienia, lecz także pozwoli na ustanowienie ukierunkowanych strategii komunikacyjnych. Wobec fałszywych lub nieudowodnionych informacji, jakie obecnie krążą, projekt ten pomoże nam odpowiadać w najbardziej efektywny sposób, używając argumentów bazujących na nauce.

³ Komentarz KSM: ‘Dairy Protective Shield’ - „Tarcza Ochronna Mleczarstwa”

Mleczarskie normy marketingowe i ochrona nazewnictwa mleczarskiego

Przy europejskim rynku mleczarskim naruszonym w sposób ciągły przez alternatywne produkty, które uzurpują sobie oferowanie bezpośredniego zastępowania wartości odżywczej przetwórców mleczarskich, jest teraz bardziej ważna niż kiedykolwiek ochrona specyficznego nazewnictwa mleczarskiego.

Oto dlaczego, poprzez dyskusje zarówno w ramach instytucji unijnych i w ramach różnych stowarzyszeń żywnościowych, zostaliśmy zapewnieni, że te mleczarskie nazwy są efektywnie chronione w całej Europie. Opublikowaliśmy kilka dokumentów EDA na ten temat, jak nasze stwierdzenie EDA „Co to jest mleko? czy Historię chronionych nazw mleczarskich”, lub nasze stanowisko odnośnie norm rynkowych i unijnej definicji sera.

ŻYWNOŚĆ, ŚRODOWISKO I ZDROWIE w 2016/17

Zapewnianie zrównoważonej produkcji wzdłuż całego łańcucha mleczarskiego Nowy Ślad Środowiskowy Produktu Mleczarskiego (PEF) pomiędzy badaniami produktu a percepcjami konsumenta

Ten Mleczarski PEF i jego Zasady Kategoryzacji Śladu Środowiskowego Produktu (PEFCR) – koordynowane przez EDA – są obecnie bliskie finalizacji. EDA, wraz z sześcioma przetwórcami mleka i innymi instytucjonalnymi i prywatnymi udziałowcami, rozwija kompleksowy zestaw zasad szacowania środowiskowego śladu produktów. Będzie on naukowo umocowaną i zharmonizowaną bazą dla informowania konsumentów i innych uczestników łańcucha dostaw o środowiskowych wpływach produktu. To pozwoli im także nie tylko poprawić całkowity ślad produktów, ale także pomóc bardziej efektywnie każdemu uczestnikowi w kierowaniu jego pracy nad zrównoważonym rozwojem. Mleczarski PEF, jako część 15 kategorii Szacowania Wpływu Cyklu Życiowego (LCA), bierze pod uwagę szeroki zakres zagadnień środowiskowych. Wartość dodana tej metodologii nie tylko zajmuje się śladem węglowym – ważnym choć nie jedynym wskaźnikiem – lecz pozyskaniem szerszego zrozumienia akcji w celu poprawy śladu węglowego dla wody, używania ziemi, nawozów itp. Od czasu jego rozpoczęcia w 2013 r., ramy mleczarskie PEF zostały podjęte przez Generalną Dyрекcję Środowisko poprzez jej inicjatywę ‘Single Market for Green Products’ i są ustanowione dla dostarczenia bazy dla dalszych europejskich rozporządzeń w tym kontekście. Ponieważ istnieją już środowiskowe nazewnictwa dla większości dóbr, Komisja UE uruchomiła fazę pilotową dla podobnych schematów dla wielu środków żywności i produktów nie będących żywnością, które znajdują się w formie kluczowych filarów w propozycjach legislacyjnych UE dotyczących powszechnej działalności ekonomicznej.

EDA i mleczarskie doświadczalne podmioty podjęły się unikalnej możliwości współtworzenia i nadania kształtu metodologii szacowania produktów mleczarskich.

Ten projekt jest teraz w fazie testowania dla środków komunikacji. W odniesieniu do środków transportowych celem jest informowanie o środowiskowym śladzie wzdłuż całego łańcucha, zwiększając czytelność i świadomość a poprzez to poprawiając ślad środowiskowy.

Komunikacja bazuje na trzech z 15 kategorii wpływów: zmianach klimatycznych, wyczerpywaniu zasobów wodnych i użytkowaniu ziemi oraz na testowaniu ich zrozumienia i skłonności do zmiany zachowań na różnych etapach łańcucha. Ponadto, metodologia jest niezależnie poddawana rewizji przez panel czterech światowych ekspertów

Wysiłki przemysłu mleczarskiego odnośnie ograniczania strat żywności oraz nowa platforma UE

Straty żywności i odpady, najpierw podczas procesu produkcji, a następnie głównie w gospodarstwach domowych, są nadal gorącym tematem i komponentem unijnych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju. Zostało to także przeniesione do naszych prac i wydaliśmy biuletyn EDA factsheets dotyczący ciągłych starań i osiągnięć sektora mleczarskiego w redukcji strat żywności i odpadów, nie tylko w cyklach przetwórczych, ale także na końcu etapu, u konsumentów. W rozpoznaniu sukcesów prac, które już zostały przeprowadzone przez przetwórstwo mleczarskie UE, jako potencjalnego wiodącego dalsze etapy, EDA wskazała członka do nowej stworzonej **platformy udziałowców UE ds. Strat Żywności i Odpadów Żywności**, prowadzonej przez DG SANTE. Będziemy tam reprezentować osiągnięcia sektora mleczarskiego dla pełniejszej i dalszej pomocy i naświetlania swojego oddania dla redukcji strat na każdym etapie produkcji we wspólnych działaniach razem z innymi sektorami i uczestnikami w Agro – żywnościowym łańcuchu.

Zdrowie zwierząt i używanie antybiotyków oraz odporność antymikrobiologiczna

Zdrowie stada – także owiec, kóz i bawołów - jest kluczowe w produkcji bezpiecznego i wysokiej jakości mleka. Takie zwierzęta dają nam wartościowe mleko i dlatego wymagają szczególnej troski. Europejski przemysł mleczarski w pełni wprowadza i wspiera odpowiedzialne używanie antybiotyków dla zwierząt mlecznych. Środki antymikrobiologiczne są przede wszystkim potrzebne zwierzętom chorym. Całe mleko surowe jest badane zgodnie z obowiązkowymi wymogami i będzie użyte do przetwórstwa tylko wtedy, gdy spełnia swoje wymagania uregulowane prawnie, dzięki czemu zapewnione jest bezpieczeństwo żywności i konsumenta. Nasze stanowisko EDA wyjaśnia ten punkt i zostało szeroko rozpowszechnione; jest dostępne na naszej stronie internetowej EDA.

Użycie środków antymikrobiologicznych, zarówno w ludzkiej jak i weterynaryjnej medycynie może skutkować rozwojem odporności antymikrobiologicznej (AMR), co może mieć wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt.

Żywność, Środowisko i Zdrowie

“Nasza Konferencja EDA w 2016 r. nakierowana była na ‘Zrównoważony rozwój: Żywność-Dieta-Mleczarstwo’ i pokazaliśmy jak przenieśliśmy naszą aktywność na następny poziom; widzimy także, że zrównoważony rozwój staje się żywością częścią debaty politycznej, jak również ważny dla naszych klientów i konsumentów, którzy wywierają duży wpływ na nasz przemysł. Richard Laxton Dyrektor ds. Zrównoważonego Rozwoju Arla Foods. Przewodniczący Grupy Roboczej EDA ds. Zrównoważonego Rozwoju

Holenderska Prezydencja w I-szej połowie 2016 r. zadeklarowała walkę przeciwko AMR⁴ jako jeden z jej priorytetów. Przemysł mleczarski w pełni świadomy ważności ograniczania odporności bakterii chorobotwórczych na antybiotyki. Zmniejszenie ryzyka odporności na antybiotyki wymaga „mniej antybiotyków” oraz „lepszych antybiotyków”, tj. antybiotyków o specyficznym działaniu zamiast szerokiego spektrum stosowania. Ostatnio zostało przyjęte nowe rozporządzenie UE dot. zdrowia zwierząt, a Komisja Europejska planuje aktualnie prace na aktami delegowanymi.

Dokumenty Referencyjne Najlepsze Dostępne Techniki (BREF)

BREFs są przemysłowymi wzorcami dla różnych emisji z zakładów produkcyjnych (jak np. pyły lub woda zużyta), które zostały utworzone przez autorytety UE. Chociaż wzorce w rewizji z 2006 r. są nadal jedynym w pełni przygotowanymi dokumentami i dlatego znajdują się w początkowych stadiach, staną się one po skompletowaniu zbiorem obowiązkowych norm dla produkcji w UE. Dlatego przemysł mleczarski i EDA mają dobre powody być zainteresowanymi w tych procesach, gdyż mogą mieć one szkodliwy wpływ na przemysł mleczarski jeśli nie odzwierciedlą specyfiki realiów mleczarskich. Dzięki wkładowi od naszych członków i poprzez akcję EDA, dążymy do zapewnienia, że zasady będące w trakcie dyskusji, w sposób prawdziwy będą odzwierciedlać realia przyszłego rynku przetwórczego mleka.

My aktywnie podążaliśmy za tymi celami poprzez asystowanie w pracach Wspólnego Centrum Naukowego Komisji UE (JCR), dostarczając obfitych sektorowych informacji i przemysłowych ekspertyz. Ostatnio ICR wydał pierwszy projekt wniosków nt. ‘Żywność, Napoje i Przemysł Mleczarski’, które aktualnie są w rewizji i oczekują na końcowe komentarze.

---

⁴ Komentarz KSM – AMR- Antymikrobiologiczna odporność

Ekonomia obiegu zamkniętego i produkcja

Sektor mleczarski jako serce zamkniętych produkcyjnych cykli

Pojęcie obiegu zamkniętego zajęło podstawową uwagę w nowej agendzie Komisji 'Lepsze Rozporządzenie'. Jako część tej agendy **pakiet UE ekonomii obiegu zamkniętego** z grudnia 2015 przewiduje zarówno propozycje legislacyjne jak i nie-legislacyjne plany akcji. Wezwanie do ekonomii obiegu zamkniętego są nie tylko podjęte przez EDA, ale także przez inne stowarzyszenia sektora żywności, gdyż jest to widziane jako witalny krok w kierunku pozwalający na dalsze zwiększenie wydajności zasobowej i redukcję śladu środowiskowego przemysłu. Ponadto, prezentuje on możliwość wzrostu wydajności produkcji i w ten sposób redukuje koszty. Ale oczywiście wszystko powinno to być dokonane przy ciągłym zapewnianiu bezpieczeństwa żywności i jakości. Opublikowaliśmy biuletyn EDA fact sheet dotyczący ekonomii obiegu zamkniętego oraz jak ujęte zasady mogą być stosowane w sektorze mleczarskim. Ponadto razem z innymi przemysłami żywności będziemy kontynuować koordynowanie promowania ekonomii obiegu zamkniętego.

Byłe środki spożywcze

Zgodnie z rozporządzeniem 68/2013, 'Byłe środki spożywcze' oznacza 'żywność', inną niż zwroty cateringowe, która została wyprodukowana dla konsumpcji przez ludzi w pełni zgodnie z prawem żywnościowym UE, ale nie jest już przeznaczona do konsumpcji przez ludzi z praktycznych lub logistycznych przyczyn lub z powodu problemów przetwórczych lub wynikających z defektów pakowania lub innych defektów, ale nie nosi ze sobą jakiegokolwiek ryzyka zdrowotnego, gdy jest używana jako pasza'.

Dla mleczarstwa, ten termin odnosi się do szerokiej gamy produktów od serwatki do odpadów przy produkcji sera.

Jak wyspecyfikowano w "Komunikacji o Ekonomii obiegu zamkniętego", Komisja UE planowała podjęcie środków do wyjaśnienia unijnej legislacji w celu ułatwienia użytkowania byłej żywności na cele paszowe, redukując dzięki temu straty żywności. Rzeczywiście była żywność jest częścią szerszego zagadnienia obejmującego także Ekonomię Obiegu Zamkniętego, Hygiene i ABPs.

To wyjaśnia powiązania i nachodzące na siebie ustalenia legislacji dotyczące różnego stosowania, sekretariat EDA dostarczył przeglądu odpowiedniego prawa UE.

Jednym z działań podjętych przez Komisję jest praca Komisji UE nad przewodnikami legalnego statusu 'byłej żywności' przeznaczonej na cele paszowe. EDA brała udział w opracowaniu tych przewodników UE poprzez nasze stanowisko z czerwca 2016 r. W listopadzie 2016, projekt przewodników używania byłej żywności na pasze był dyskutowany z ekspertami ds. pasz i środowiska krajów członkowskich i prezentowany w celu przedyskutowania Platformie UE ds. Strat Żywności i Odpadów Żywności w listopadzie 2016 r. My podzieliliśmy się naszym stanowiskiem EDA z Komisją UE 20 stycznia 2017 r. Chociaż te przewodniki odzwierciedlają pewne nasze wnioski, nie ma jasnego rozwiązania dla takich następujących spraw jak: transport mleka i przetworów mlecznych (włączając serwatkę) i ABPs (półprodukty pochodzenia zwierzęcego); rejestracja zakładów mleczarskich czy dalsze wymagania legislacji dot. higieny żywności; przekroczone daty przydatności do spożycia dot. 'byłej żywności'.

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Przemysł mleczarski docenia dużą wagę do tego, że przewodniki Komisji UE oraz ich miejsce i całym obrazie prawodawstwa dot. higieny i zdrowia zwierząt są ustalone dla tego celu. Wiedząc o tym uważamy, że jest potrzeba wspierania i wzrostu udziału użycia półproduktów żywności pochodzenia zwierzęcego na pasze, w sytuacji gdy użycie jako żywność jest dłużej niemożliwe i nie wpływa na inne użycie mleczarskich półproduktów. Dlatego poszukujemy bardziej ambitnego przewodnika adresowanego do otwartych kwestii zagrażających sektorowi mleka.

Ślad wodny i odzysk wody

Użycie wody jest ogromnej wagi i niezmiernie skomplikowanym zagadnieniem i częścią wskaźników PEF⁵ (patrz PEF). Światowy przewodnik śladu wodnego dla użytku sektora mleka został opublikowany, a opcje bezpiecznego odzysku wody są w centrum uwagi aktualnej pracy EDA w zakresie wody. Począwszy od końca 2015 r. i ramowych konsultacji o powtórnym użyciu wody zainicjowanych przez Komisję UE, mieliśmy możliwość popychać nasze idee dla przełamania aktualnych trudności legislacyjnych bez szkody dla bezpieczeństwa żywności. W następstwie publicznych konsultacji Komisja UE opublikowała raport podsumowujący, rozważający dalsze zmiany w legislacji UE i dający argumenty za dodatkowymi przewodnikami. Komisja UE planuje w szczególności włączenie pewnych środków dla wody do ponownego użytku poprzez pakiet zamkniętego ekonomicznego obiegu, ale adresowany wyłącznie w limitowanym zakresie, zwłaszcza gdy jest połączony z irygacją i warstwami wodonośnymi. Dlatego przemysł mleczarski poprosił o szerszy zakres działań, aby odnieść się do powtórne używanej wody w mleczarskim cyklu produkcyjnym. Potrzebna jest bardziej klarowna definicja różnych typów wody. W niektórych krajach członkowskich legalne ramy są bardziej skomplikowane, poprzez zachodzącą na siebie terminologię jak np. 'powtórna woda' lub 'biała woda'. Wyzwaniem jest adresowanie możliwych legislacyjnych barier do dalszego wzmacniania powtórnego używania, gdzie zasoby wody są ograniczone i nadal jest potrzebne utrzymanie całej żywności i środków bezpieczeństwa ludzi. Na poziomie CODEX ALIMENTARIUS odbywa się rewizja ogólnych zasad higieny żywności włączając HACCP, a równolegle oczekiwana jest przed 2019 r. rewizja przewodnika WHO; obie będą nakierowane na ten dylemat. Dlatego zorganizowaliśmy wspólną sesję naszej Grupy Roboczej EDA Higiena i naszej Grupy Roboczej Zrównoważony Rozwój, w celu określenia w jaki najlepszy sposób popychać do przodu potrzeby przemysłu mleczarskiego.

Następnym etapem będzie wyklarowanie definicji, interpretacje i wymagania legislacyjne w krajach członkowskich UE. Na pewno sprawa jest wyzwaniem dla unijnych legislatorów, gdyż wiele postanowień różni się w różnych krajach członkowskich i jest ona bardzo złożona.

---

⁵ Komentarz KSM- PEF - Ślad środowiskowy produktu

Bezpieczeństwo żywności i jakość produkcji wzdłuż łańcucha

Rewizja zasad kontroli oficjalnych

Nowe przyszłe rozporządzenie było częścią pakietu propozycji prezentowanych przez Komisję UE w maju 2013 r., które były adresowane dla wzmocnienia wejścia w życie szerokiego zakresu zasad do stosowania w łańcuchu agro-żywnościowym.

Parlament Europejski i Rada osiągnęli polityczne porozumienia odnośnie Rozporządzenia o Kontrolach Oficjalnych 8882/2004. W grudniu 2016 r., tekst został przyjęty przez Radę w pierwszym czytaniu, a plenarne głosowanie Parlamentu Europejskiego będzie miało miejsce w marcu 2017.

Rozporządzenie jest oczekiwane do stosowania począwszy od 2020 r.

Włączając fazę przygotowawczą, cały legislacyjny proces dla tego zakresu zajęło ponad 8 lat.

My jako EDA podążaliśmy za tym procesem nastawiając się przede wszystkim na potencjalnie krytyczne dla sektora mleczarskiego sprawy.

W reakcji na to EDA opracowała w listopadzie 2016 r. przegląd legislacji naświetlający odpowiednie dla sektora mleka zmiany, aby dostarczyć pewnego przewodnika procesu implementacyjnego.

Opłaty inspekcji

Na bazie naszego stanowiska EDA z 2014 r. proponujemy kilka poprawek; zagadnienie opłat inspekcyjnych było także dyskutowane dogłębnie w ramach naszych spotkań Grupy Roboczej EDA Higiena.

Podczas gdy procedury administracyjne są w gestii wydzielonych kompetencji krajów członkowskich, nowe rozporządzenie pozostanie generalnymi wymogami, zgodnie z którymi kraj członkowski musi zapewnić zatrudnienie i inne środki potrzebne dla kompetentnych krajowych autorytetów dla przeprowadzania oficjalnych kontroli i innych oficjalnych aktywności.

Nasze mleczarskie produkty ze względu na wysoką jakość cieszą się zasłużoną dobrą opinią na całym świecie. Higiena żywności jest podstawowym wymaganiem dla tej opinii, a nasze prace w EDA są kluczem dającym gwarancje, że wszystkie unijne rozporządzenia są dopasowane do tego celu.

*Nelly Delfaut kierownik zespołu ds. Naukowych i Rozporządzeń ATLA
Przewodnicząca Grupy Roboczej EDA Higiena*

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Obowiązkowe opłaty (jednolite stawki i aktualne koszty) będą pobierane od operatorów za oficjalne kontrole, takie jak od produkcji mleka oraz podczas oficjalnych kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego dokonanych na kontrolach granicznych

Dokument Przewodnik EU HACCP

EDA komentowała nową wersję projektu przewodnika Komisji UE dot. systemów bezpieczeństwa żywności włączając HACCP (Analizę ryzyka i krytyczne punkty kontroli) w kwietniu 2016 r. 30 sierpnia 2016 r., końcowy przewodnik Komisji UE został ostatecznie opublikowany w Oficjalnym Dzienniku. Będzie to wartościowy referencyjny dokument, gdyż odzwierciedla nasze komentarze EDA.

Półprodukty pochodzenia zwierzęcego (ABPs)

Półprodukty pochodzenia zwierzęcego są 'materiałami pochodzenia zwierzęcego, które nie są już przeznaczone do konsumpcji przez ludzi, w rozumieniu rozporządzenia Higiena, i spełniające postanowienia rozporządzenia 1069/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenia Komisji 142/2011'. Rozporządzenia dot. półproduktów zwierzęcych mają na celu redukcję ryzyka dla zdrowia zwierząt i ludzi, dostarczając jasnych zasad dla obróbki półproduktów pochodzenia zwierzęcego. ABPs są stosowane obok innych jako pasza zwierząt, nawozy organiczne i polepszacze gleby, jak również do produktów technicznych.

Dla sektora mleczarskiego, półprodukty są ważną częścią biznesu, pomimo iż nie są głównym celem produkcji. Podejście - ekonomia w układzie zamkniętym - leży na sercu sektora mleczarskiego, a waloryzacja półproduktów była poprawiana przez wiele dekad.

Aktualne ramy legislacyjne dot. ABPs są ważnymi bazami, ale nadal zawierają niepotrzebne obciążenia dla przemysłu mleczarskiego. Wdrażanie rozporządzenia 142/2011 jest tutaj szczególnie istotne, chociaż istnieje potrzeba adresowania pewnych nieścisłości, mianowicie w odniesieniu do koncentratu wirówkowego, wymagań transportowych, siary i serwatki do użycia na pasze. EDA pracuje, aby złagodzić te części tekstów i w grudniu 2016 opracowała stanowisko odnośnie głównych zagadnień, podkreślając specjalnie status płynnej serwatki i tzw. szlamu wirówkowego. EDA wspiera zmiany w terminologii dla lepszego opisywania produktu jako faktycznego 'koncentratu wirówkowego'. To stanowisko zostało rozpowszechnione i będzie dyskutowane z Komisją UE.

Procesy produkcyjne przetworów mlecznych

Członkostwo EDA w Grupie Dyskusyjnej EFSA ds. Danych Obecności Substancji Chemicznych w Żywności

EDA jest aktywnym członkiem Grupy Dyskusyjnej ds. Danych Obecności Substancji Chemicznych w Żywności Europejskiego Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), która łączy ekspertyzy różnych sektorów dotyczące dodatków do żywności, enzymów i zanieczyszczeń.

Grupa dyskusyjna EFSA jest tworzona z organizacji udziałowców 'organizacji takich jak konsumencie' i kilku stowarzyszeń sektora przemysłowego, zainteresowanych naukowymi diagnozami dodatków do żywności, zanieczyszczeń, a od tego roku także enzymami.

W październiku 2016 r. delegacja EDA, któremu przewodził Christian Bruun Kastrup (Danish Dairy Board i przewodniczący Grupy Roboczej EDA Substancje dodatkowe & Zanieczyszczenia) uczestniczyła w 3-cim dorocznym spotkaniu ekspertów Grupy Dyskusyjnej.

W ramach dyskusji, EDA podniosła kilka punktów włączając, jak dalej poprawiać wkład przemysłu do kolekcji danych EFSA dot. dodatków do żywności, nawet gdy już teraz europejskie firmy mleczarskie, przy koordynacji EDA, regularnie biorą udział przy zbieraniu danych.

EDA jako dostarczający dane do rozwoju bezpieczeństwa substancji dodatkowych do żywności EFSA

Substancje dodatkowe do żywności są substancjami dodawanymi intencjonalnie do żywności dla uzyskania pewnych technologicznych funkcji, na przykład koloru, słodczy lub w celu konserwacji żywności. W UE, substancje dodatkowe do żywności zanim są dopuszczone do użycia w żywności są przedmiotem niezależnej oceny bezpieczeństwa przez Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) oraz dodatkowo są przechowywane pod ciągłą obserwacją.

Przez wiele ubiegłych lat, EFSA przeprowadziła szeroki program powtórnej oceny wszystkich substancji dodatkowych aktualnie dopuszczonych w UE. W celu tej oceny bezpieczeństwa, EDA regularnie publikuje wezwania o dane, włączając dane o aktualnych poziomach stosowania przez przemysł. EDA bierze aktywny udział w kolekcji danych EFSA i działa jako koordynator informacji o stosowaniu substancji dodatkowych w europejskich przetworach mlecznych. Dzięki wkładowi i zaangażowaniu naszych członków, byliśmy zdolni dostarczyć odpowiednie dane mleczarskie na wezwania EFSA w serii 4 (maj 2016 r) i serii 5 (styczeń 2017 r.). Będziemy bardzo ściśle kontynuować śledzenie programu powtórnej oceny .

Żywność, Środowisko i Zdrowie

EDA podąża za oceną bezpieczeństwa enzymów żywności EFSA

Enzymy są naturalnie występującymi kompozytami białkowymi, które przyspieszają reakcje biochemiczne. Enzymy żywności mają ważne technologiczne funkcje w przetwórstwie żywności. W odniesieniu do mleczarstwa, podpuszczka jest prawdopodobnie najważniejszym enzymem żywności używanym do przekształcania mleka w stałe ziarno twarogowe w produkcji sera i serwatki. Enzymy są nietoksyczne i nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla konsumentów, gdyż są naturalnie występującymi składnikami żywności.

Bardzo ważnym zadaniem dla grupy roboczej jest być blisko dialogu z Komisją UE i krajowymi autorytetami, w celu zapewnienia, że odpowiednie, użyteczne i bezpieczne substancje dodatkowe są dozwolone dla ich specyficznego i technologicznie uzasadnionego używania, przy jednoczesnej ochronie naturalnego i zdrowego wizerunku produktów na bazie mleka. Christian Bruun Kastrup Główny konsultant Danish Dairy Board. Przewodniczący Grupy Roboczej EDA ds. Substancji Dodatkowych & Zanieczyszczeń

Jednakże, enzymy żywności produkowane przemysłowo są oceniane pod względem bezpieczeństwa przez EFSA.

Proces naukowej oceny będzie trwał kilka lat, gdyż będzie potrzebna ocena ponad 300 enzymów. Bazując na naukowej ocenie EFSA Komisja UE i kraje członkowskie ustanowią ewentualnie 'Unijną listę enzymów'. W lutym 2016 r. EDA uczestniczyło w technicznym spotkaniu EFSA dla przedyskutowania nowego podejścia EDA w rozwoju ryzyka nadmiernej konsumpcji enzymów. Spotkanie pokazało, że nadal wiele naukowych pytań powinno być wyjaśnionych w celu zapewnienia sprawnego przeprowadzenia procesu oceny. Razem z naszymi członkami, będziemy w kolejnych latach kontynuować współpracę w tym procesie oceny EFSA.

Produkcja ekologiczna i produkty

Rynki dla produktów ekologicznych są interesujące wewnątrz UE i na rynku światowym. Aktualna legislacja ekologiczna 834/2007 pozwoliła na znaczący wzrost produkcji mleka ekologicznego w Europie.

Komisja UE zaproponowała przegląd legislacji ekologicznej począwszy od 2014 r., która włączyła bardziej surowe zasady dla produktów ekologicznych i produkcji ekologicznej. Przez cały ubiegły rok odbywała się dyskusja w nieformalnym dialogu pomiędzy trzema instytucjami UE.

Po trzech latach politycznych dyskusji, najbardziej kontrowersyjne sprawy są nadal rozpatrywane, zwłaszcza powtórna klasyfikacja produktów, częstotliwość oficjalnych kontroli i pytania odnośnie wzbogacania ich w witaminy i inne składniki odżywcze.

Europejski Przewodnik dot. Sera

Wersja robocza przewodnika dla "Sera jako surowca" została opracowana w 2008-09 r., aby dostarczyć wskazówek do tego co może być używane i jak powinno być poddawane obróbce dla ponownego użycia, np. w przetwórstwie sera topionego.

W następnych latach na poziomie UE i krajów członkowskich ten temat nie nabrał niezbędnego rozpędu. Dzisiaj, aktualne poglądy polityczne zachęcają do dalszego wzrostu wykorzystania zasobów, co pozwoliło nam stworzyć możliwość prezentacji naszego przewodnika krajom członkowskim i jego przyjęcie jako przewodnika europejskiego. To zmierza do tego, aby ogromna praca wykonana przez naszych ekspertów w ostatnich dziesięciu latach została rozpoznana i pomogła w koordynacji między przemysłem i autorytetami na poziomie krajowym. Proces uzyskania zgody na przewodnik przemysłu rozpoczął się na początku 2017 na stronach internetowych Komisji i jesteśmy pewni, że zakończy się sukcesem przed końcem tego roku.

Dialog z klientami i konsumentami poprzez nasze produkty

Oświadczenia zdrowotne i profile żywieniowe

Od czasu gdy Komisja wydała swoją 'Roadmap on the Evaluation and Fitness Check of Nutrition oraz rozporządzenie o Oświadczeniach Zdrowotnych' jesienią 2015 r., pojawiły się refleksje czy koncepcja Profili Żywieniowych (jeden z aspektów Rozporządzenia o Nazewnictwie, która nigdy nie została wdrożona) jest nadal odpowiednia w swojej treści. Po opublikowaniu warunków odniesienia dla oceny profili żywieniowych w czerwcu 2016 r., byliśmy szczególnie aktywni w promowaniu stanowiska europejskiego sektora mleczarskiego, który wzywał Komisję UE do wyeliminowania koncepcji profili żywieniowych.

W grudniu 2016 r. została rozpoczęta publiczna konsultacja i dzięki wkładowi jaki wnieśli nasi członkowie, EDA jest jednym z najbardziej aktywnych uczestników w tych ważnych dyskusjach.

Żywność, Środowisko i Zdrowie

W świetle aktualnych legalnych wymagań, koncepcja profili żywieniowych jest przestarzała i zbędna. Europejski konsument jest już obecnie chroniony przed komunikacjami wprowadzającymi w błąd, a prawo UE dotyczące nazewnictwa żywności także zapewnia to, że konsument jest dobrze poinformowany odnośnie wartości odżywczej żywności. Na przykład rozporządzenie 1169/2011 nt. informacji żywnościowej dla konsumenta wymaga całościowej informacji o poziomie energii, tłuszczu, kwasów nasyconych, węglowodanów, cukrów, białka i soli we wszystkich środkach spożywczych. Niekończące się dyskusje o profilach żywieniowych na wszystkich poziomach instytucjonalnych w Brukseli i poza nią, pokazały, że to zagadnienie nie może być rozwiązane z powodu złożoności i różnorodności diet i żywności. Fakt, że profile żywieniowe nie zostały wdrożone przez okres ostatnich 10 lat (od przyjęcia Rozporządzenia o Nazewnictwie 1924/2006), podkreśla niedociągnięcia sztucznej koncepcji profili żywieniowych w adresowaniu złożoności żywności i podstawowych zasad ludzkiego żywienia.

Dane zebrane przez EDA i naszych członków w całej UE wyjaśniają ewidentnie negatywny ekonomiczny wpływ, jeśli profile żywieniowe będą wdrożone do sektora mleczarskiego UE. Ten aspekt potrzebuje być ostrożnie rozpatrzony z uwagi na aktualny ekonomiczny klimat w UE. Wprowadzenie profili żywieniowych miałyby główny wpływ na innowacje i konkurencyjność sektora mleczarskiego, włączając potencjalne olbrzymie ekonomiczne konsekwencje dla zakładów mleczarskich i farmerów. W świetle potencjalnego ryzyka wdrożenia profili żywieniowych, EDA było bardzo aktywne w zapewnianiu, że nasze obawy są słyszalne.

Rozporządzenie dot. Informacji o Żywności

Rozporządzenie dot. Informacji o Żywności 1169/2011 reprezentuje zharmonizowane prawo o informacji dla konsumenta i gromadzi w jednym miejscu wszystkie wymagania dotyczące nazewnictwa produktów żywnościowych. W grudniu 2016 r., deklaracja dot. wartości odżywczej stała się obowiązkowa w celu tworzenia przejrzystej informacji nazewnictwa dot. wartości odżywczej żywności. Jednakże, nadal istnieją pewne zagadnienia dotyczące interpretacji i wdrożenia w życie rozporządzenia, takie jak dotyczące miejsca pochodzenia i kwasów tłuszczowych trans.

*„ Podczas naszej Dorocznej Konwencji 2016 gościliśmy sesję nt. ‘komunikowanie o wartości mleka i mleczarstwa w jego różnorodności’ i dyskutowaliśmy oraz porównywaliśmy nasze poglądy z reprezentantami handlu hurtowego o tym co konsument naprawdę wie o mleku i przetworach mlecznych i o sposobach przekazywania im tych informacji”
Eric Grande Dyrektor ds. Nadzoru Grupa Lactalis
Przewodniczący Grupy Roboczej EDA ds. Nazewnictwa*

Oznakowanie miejsca pochodzenia

Lokalne, regionalne i krajowe zalecenia dot. miejsca pochodzenia mleka użytego w przetworach mlecznych może być bardzo użytecznym marketingowym narzędziem, kiedy jest to możliwe do wykonania i właściwe. Podczas gdy dobrowolne zasady pozwalają producentowi na dodanie wskazań miejsca pochodzenia, gdy jest to możliwe i mogłoby przynieść wartość dodaną, obowiązkowe nazewnictwo miejsca pochodzenia zwiększa całkowite koszty dla przetwórstwa mleka na każdym etapie i może wprowadzać w błąd konsumentów.

W ramach EDA nasze stanowisko jest jasne: tylko dobrowolne nazewnictwo miejsca pochodzenia jest opcją dla mleka i przetworów mlecznych.

W 2016 r. Komisja UE zaprezentowała projekt rozporządzenia Komisji UE dot. zasad dobrowolnego nazewnictwa miejsca pochodzenia i podczas konsultacji, EDA dostarczyła kilka zestawów uwag.

Projekt rozporządzenia komisji UE jest przewidziany do ukończenia w czasie 2017 r.

Wbrew Komisji UE, będącej zwolennikiem dobrowolnych zasad, Parlament Europejski i kilka krajów członkowskich kontynuują naciski na rzecz wprowadzenia krajowych obowiązkowych zasad dla kraju pochodzenia, w szczególności dla mleka spożywczego, przetworów mleczarskich i składników mlecznych.

W marcu 2016 r. francuski minister rolnictwa zaanonsował, że Francja wprowadzi na dwuletni okres 'próbny' obowiązkowe oznakowanie miejsca pochodzenia dla mleka i przetworów mlecznych.

Wbrew temu, że środki te zostały szeroko oprotestowane nie tylko przez przemysł spożywczy, Komisja UE w czerwcu 2016 r. dała zielone światło Francji do wdrażania ich krajowego prawa dot. miejsca pochodzenia żywności. Zostało to natychmiast podchwyczone przez podobne sytuacje polityczne w innych krajach członkowskich, włączając Włochy, Litwę, Rumunię, Grecję i Finlandię. EDA było wiodącą siłą w Brukseli, w odniesieniu do nakłaniania do sprzeciwu wobec krajowych obowiązkowych środków, które uderzą w swobodny przepływ towarów pomiędzy krajami członkowskimi UE i będą zagrożeniem integralności wewnętrznego rynku UE.

“Dobrowolne nazewnictwo miejsca pochodzenia ma krytyczne znaczenie dla mleka i przetworów mlecznych. Mnogość i różnorodność krajowych schematów obowiązkowego nazewnictwa miejsca pochodzenia będzie tworzyło poważne problemy w handlu na europejskim rynku i będzie miało konsekwencje na równowagę samego rynku. Firmy mleczarskie proszą o „więcej UE”; zharmonizowane zasady dotyczące nazewnictwa miejsca pochodzenia są fundamentalnym filarem dla handlu i konkurencyjności przemysłu mleczarskiego”

Rosanna Pecere kierownik ds. spraw międzynarodowych Assolate
Przewodnicząca Grupy Zadaniowej EDA Znakowanie Miejsca Pochodzenia

Żywność, Środowisko i Zdrowie

MEP Dr Renate Sommer (EPP, Niemcy) i sekretarz generalny EDA Alexander Anton debatowali o obowiązkowym nazewnictwie miejsca pochodzenia w Brytyjskiej Izbie Handlu w Brukseli w styczniu 2017 r.

Dlatego wystosowaliśmy z Rzecznikiem Praw Obywatelskich oficjalne zażalenie przeciwko decyzji Komisji UE. Nasz dialog i współpraca z biurem Rzecznika Praw Obywatelskich UE była wartościową bazą dla naszej przyszłej pracy w zakresie nazewnictwa miejsca pochodzenia. EDA było i będzie otwarcie rozmawiało o tym zagadnieniu.

Poprzez pozwolenie na przyjęcie pewnej ilości krajowych dekretów dot. obowiązkowego nazewnictwa miejsca pochodzenia, **Komisja UE poniosła porażkę w obronie Europejskiego Jednolitego Rynku** i otworzyła bramy przeciwpowodziowe na myślenie, że zdradza fundamentalne zasady Traktatów UE.

Ponadto pozostajemy głęboko zaniepokojeni ostatnimi rozwojami sytuacji i krokami w kierunku nacjonalizacji i fragmentaryzacji Jednolitego Rynku UE.

Kwasy Tłuszczowe Trans (TFAs)

Kwasy Tłuszczowe Trans są kwasami pewnego typu, które znajdują się w przetworzonej żywności (przemysłowe TFAs, iTFAs), ale także występują naturalnie w niewielkich ilościach w produktach mleczarskich i mięsie (TFAs przeżuwaczy, rTFAs). Istnieje zasadnicza różnica pomiędzy dwoma typami TFAs, które są znajdowane w różnych grupach żywności. Podczas gdy TFAs przeżuwaczy są naturalnie zawarte w przetworach mlecznych w niewielkich ilościach i reprezentują integralną część mleka, przemysłowe TFAs są znajdowane w przetworzonej żywności.

Dzięki intensywnej pracy EDA na różnych poziomach Brukseli i poza nią, w ostatnich latach różnice TFAs przeżuwaczy zostały ostatecznie rozpoznane przez Instytucje UE.

Głównym celem aktualnych dyskusji jest ściśle nakierowanie na TFAs przemysłowe.

W październiku 2016 r., Europejski Parlament wezwał do ograniczania spożycia przemysłowych TFAs, a równocześnie Komisja UE opublikowała Mapę Drogową odnośnie oszacowania wpływu TFAs, w celu ograniczenia spożycia przemysłowych kwasów-trans w UE. Ocena Komisji UE jasno stwierdza, że : „ to jest inicjatywa nakierowana na przemysłowe kwasy trans, mając na względzie, że kwasy trans przeżuwaczy generalnie uczestniczą w ograniczonym zakresie w codziennej dawce energii i kwasy trans przeżuwaczy są naturalnie obecne w żywności, która jest ważna w diecie UE i dlatego nie może być pominięta.” Są rozważane przez Komisję pewne opcje, włączając ustanowienie legalnych limitów UE dla iTFA (to jest opcja, która jest już wdrożona w kilku krajach członkowskich), wprowadzenie nazewnictwa TFA i okres próbny dla częściowo uwodornionych olejów (PHO) w żywności (podejście USA).

Ocena wpływu Komisji UE była dobrą okazją dla nas do naświetlenia, że wprowadzenia nazewnictwa TFA nie musi mieć zastosowania do naturalnie występujących TFAs przeżuwaczy. Jako EDA będziemy śledzić rozwój sytuacji tak, aby być pewnym, że specyfikacje (naturalnych) TFA są w pełni rozpoznane. Oczekujemy że publikacja Komisji UE oceny wpływu ukaże się w 3-cim kwartale 2017 r.

Katalog materiałów żywności

Istnieje potrzeba, aby przetwory mleczarskie sprzedawane do wytwórni pasz lub bezpośrednio farmerom na cele paszowe, były włączone jako część legislacji UE do katalogu lub rejestru online dla materiałów paszowych. EDA jest liderem dla kategorii mleczarskich i pracuje wraz z kilkoma innymi stowarzyszeniami nad ich regularnymi aktualizacjami. Na prośbę Komisji UE oraz wielu krajów członkowskich, katalog został ostatnio zmieniony. Główna różnica jest taka, że dodatki przetwórcze używane dla wyrobu materiałów paszowych muszą być rozpoznawane jako dodatki do pasz i dlatego będą musiały być specjalnie oznakowane. Ponadto, wszystkie dodatki (wymienione na liście dodatków do pasz) trzeba będzie wymienić jako dodatki do pasz gdy są one dodane po podjętej decyzji, że produkt jest ABP⁶.

Obecnie trwają dyskusje z komisją UE i krajami członkowskimi nad projektem aktualizacji innych części projektu katalogu materiałów paszowych.

Podkreślanie pozytywnej roli mleczarstwa dla zdrowia i wartości odżywczej

Nauka żywieniowa zalicza przetwory mleczne jako naturalne źródła wysokiej jakości białek i witamin oraz składników mineralnych, włączając wapń. Korzyści zdrowotne mleka i przetworów mlecznych były ciągle rozpoznawane w rekomendacjach wszystkich krajowych autorytetów ds. zdrowia. Aktualne zalecenia diety w UE rekomendują średnio 2-3 dzienne porcje dla dorosłych i 3 - 4 porcje dla dzieci. Niestety, dane dot. konsumpcji pokazują, że w wielu krajach ludzie nie znają rekomendacji żywieniowych, co może prowadzić do istotnych niedoborów składników odżywczych. Dlatego też ważnym jest, aby sektor mleczarski i autorytety ds. zdrowia kontynuowały promowanie korzyści zdrowotnych, jako części zbilansowanej i zróżnicowanej diety obywateli UE.

Zarząd Doradców Naukowych Mleczarskie Wartości Odżywcze & Zdrowie(SAB DNH)

W celu dostarczenia potwierdzonej i aktualnej komunikacji przez EDA, upewniamy się, że nasze wiadomości są oparte na ostatnich dowodach naukowych.

Zarząd Doradców Naukowych EDA Wartość Odżywcza & Zdrowie (SAB DNH) jest aktywnym ciałem na szczycie mleczarskich europejskich ekspertów, który nadzoruje nasze naukowe publikacje i pisemne stanowiska odnośnie wartości żywieniowej i zdrowia.

Dr Judith Bryans, CEO Dairy UK i Przewodnicząca Zarządu Doradców Naukowych EDA, prowadziła drugie spotkanie grupy we wrześniu 2016 w celu przedyskutowania rozwoju nauki i nowych projektów w zakresie wartości odżywczej i zdrowia. Grupa koncentrowała się także na nowym materiale komunikacyjnym, który mógłby pomóc w rozszerzaniu w świecie wiadomości o żywieniowych korzyściach mleczarstwa. To spotkanie było także wspaniałą okazją do dyskusowania aktualnych i przyszłych zagadnień z odpowiednimi autorytetami UE.

---

⁶ Komentarz KSM – ABP – półprodukt pochodzenia zwierzęcego

Żywność, Środowisko i Zdrowie

Dzielimy się kluczowymi informacjami o bogactwie wartości odżywczych mleka i przetworów mlecznych i ich roli w diecie oraz zdrowiu z kształtującymi opinie w Brukseli i poza nią. Nauka podtrzymuje nasze opinie i zawsze będzie, gdyż wierzymy, że polityka zdrowotna powinna opierać się na bazie naukowej. Jesteśmy zdeterminowani wzmocnić naszą zdolność docierania do decydentów zarówno w Europie jak i na poziomach krajowych.
Judith Bryan Dyrektor Dairy UK
Przewodnicząca Zarządu Doradców Naukowych EDA

14 września 2016 „Mleko jest częścią zdrowej diety”, Kinga Adamaszewicz XIV Forum Polskiej Spółdzielczości Mleczarskiej

Skład produktu i cukry dodane

Debata o zdrowiu i wartości odżywczej zawsze była bardzo ważna dla przemysłu mleczarskiego. Przez dekady, europejski sektor podejmował duże wysiłki, badania naukowe i środki dla zapewnienia, że konsumenci mają dostęp do szerokiej gamy przetworów mleczarskich o wysokiej wartości odżywczej. W ostatnich latach zobaczyliśmy intensyfikację debaty dot. 'składu produktu', w celu redukcji 'złych składników odżywczych' w żywności i napojach. Po skoncentrowaniu się na soli i nasyconych kwasach tłuszczowych w latach ubiegłych, głównym celem 2016 r. i 2017 r. była redukcja dodawania cukru. W 2016 r. Komisja UE i eksperci Krajów Członkowskich UE zachęcali do strategii redukcji dodatku cukrów do żywności i napojów, włączając słodzone przetwory mleczarskie. Nowa dobrowolna polityka (tzw. 'Aneks Cukru Dodanego') ma na celu ustanowienie 'ogólnych miar dla redukcji dodanego cukru o minimum 10% do 2020 r. w produktach żywnościowych wobec bazowych poziomów w krajach członkowskich na koniec 2015 r. lub dojsię do poziomów 'najlepszych w danej klasie'. Oczywiście, publiczna polityka zdrowotna pozostaje wyłącznie w kompetencji krajowej, my wspieramy ambicje Komisji UE do limitowania swojej roli w koordynacji aktywności na poziomie krajów członkowskich.

Mając na uwadze, że przewodnik diety oraz nauka coraz bardziej rozpoznaje znaczenie całkowitej zawartości składników odżywczych żywności bardziej, niż indywidualnych składników odżywczych, my wzywaliśmy przy różnych okazjach i na wszystkich poziomach Komisji EU oraz w krajach członkowskich, że przetwory mleczne w niewielkim stopniu mają wkład w spożyciu cukru dodanego w Europie, a jednocześnie w dużym stopniu dostarczają istotnych składników odżywczych dla wszystkich grup populacji. W 2016 r. Holenderska Prezydencja UE zajęła się zmianą składu produktu i redukcją tłuszczu, soli i cukru jako jeden z jej priorytetów.

Dr Judith Bryans (Dairy UK) oraz Stephanie Bodenbach (Komisja EU, DG SANTE)

Holenderska 'Mapa drogowa dla akcji' prezentowana w lutym 2016 wezwała do 'połączonej akcji dla wyrobu zdrowszych produktów żywnościowych poprzez stopniową redukcję soli, nasyconych kwasów tłuszczowych i cukru (kalorii)'.

EDA razem z naszymi członkami, organizacjami pozostaje mocno zaangażowana wobec odpowiednich udziałowców, podkreślając razem, że jakiegokolwiek podejście do zmiany składu produktu musi odzwierciedlać bogactwo kulturowe i różnorodność przetworów mlecznych w całej Europie jak również unikalne wartości odżywcze mleka i przetworów mlecznych. Całkowite skupienie się na negatywnych składnikach odżywczych jest wprowadzaniem w błąd i bezużyteczne dla konsumentów. Bardziej owocny wpływ na zdrowie i kondycję populacji można uzyskać poprzez rozpoznawanie roli całej żywności i diet, jak również w pozytywnych motywacjach i w przyjemnościach.

EDA została wskazana jako głos przemysłu mleczarskiego UE na Forum Udziałowców EFSA.

W listopadzie 2016 r., Europejski Urzędu do spraw Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) umiejscowiony w Parmie, Włochy, wskazał EDA jako zarejestrowanego udziałowca EFSA. Nowe Forum Udziałowców EFSA, pod przewodnictwem Dyrektora EFSA Bernarda Urla, dostarczy strategicznego wkładu do prac EFSA i przyszłe priorytety. Pierwsze spotkanie Forum EFSA będzie miało miejsce w maju 2017 r. w Parmie.

*Helene Simonin Żywność, Środowisko & Zdrowie
Dyrektor*

*Kinga Adamaszwilli
Wartość odżywcza, Zdrowie & Prawo ŻywnościoweSpecjalista*

2016

Rynek Mleka 2016: Wysokie zapasy, niskie ceny mleka

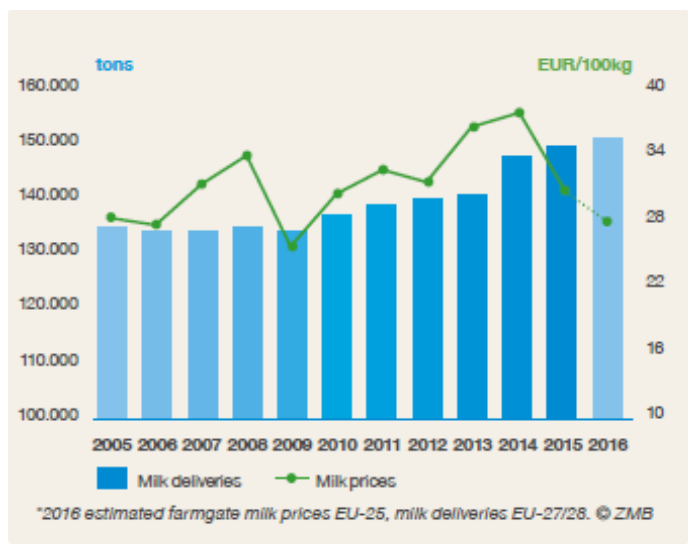
2016 był pierwszym rokiem wolnym od kwotowania dla Europejskiego Przemysłu Mleczarskiego. Był to kolejny rok wyzwań w zakresie wahań w dół i w górę, przy czym średnie ważone dla spadków były większe. Ceny mleka spadły do najniższych poziomów od 2009 r. Podczas gdy tłuszcz mleka miał relatywnie silną pozycję, rynek białka wykazywał nadprodukcję. Powstały największe zapasy interwencyjne mleka odtłuszczonego w proszku od 1990r.

Warunki ramowe:

- Prywatne magazynowanie i zakupy interwencyjne odtłuszczonego mleka w proszku powiększały się do końca lutego 2017 r. Górny pułap dla zakupów interwencyjnych został podwyższony ze 109 000 do 350 000 ton.
- Prywatne magazynowanie masła zostało otwarte przed końcem września 2016 r.
- Pośród innych środków wprowadzono pakiet pomocowy dla farmerów w wysokości 500 mln EUR. Z tego pakietu 150 mln EUR było przeznaczone dla programu redukcji produkcji mleka.
- Stała interwencja była prowadzona od 1 marca 2017.
- Rząd Rosji przedłożył embargo na przetwory mleczne z UE, wprowadzone od 2014 do końca 2017 r.

Dostawy mleka nieznacznie wzrosły

Zgodnie z szacunkami ZMB dostawy mleka w UE osiągnęły nowy rekord 153 mln ton. W porównaniu z 2015 r. oznaczają wzrost o prawie 1 mln ton lub w przeliczeniu o 0,4% . Był to najniższy wzrost od spadku dostaw mleka w 2009 r. Rolnicy zareagowali na niższe ceny z pewnym opóźnieniem czasowym.

Szacowane ceny mleka surowego w UE w 2016 r., dostawy mleka UE 27/28 wg ZMB

Więcej krów zostało poddane ubojowi niż w poprzednich latach. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2016 ilość krów poddanych ubojowi zwiększyła się o 6,4%. W wielu regionach warunki pogodowe i zbiory pasz były mniej korzystne niż w poprzednim roku, co także skutkowało niższą produkcją mleka. Dostawy mleka ulegały wahaniom w trakcie roku. W pierwszym kwartale obserwowano silny wzrost o 4,5%, w porównaniu z trzema miesiącami okresu kwotowania. W drugim kwartale wzrost skurczył się o 0,4%. Począwszy od czerwca dostawy zmniejszyły się poniżej poziomu z 2015 r. przy rosnącym tempie spadkowym. W ostatnim kwartale 2016 r. miał miejsce program redukcji produkcji mleka. Farmerzy mogli deklorować redukcję dostaw mleka do maksymalnej ilości 1.1 mln ton i otrzymać z budżetu UE rekompensatę do wysokości 14 centów za kilogram. Były możliwe cztery przetargi na 3 miesięczne okresy, ale finansowy pułap został prawie całkowicie osiągnięty w pierwszym przetargu na okres wrzesień – grudzień 2016 r.

Zachowanie się dostaw w różnych krajach członkowskich było bardzo zróżnicowane. To wahało się w zakresie od 8% wzrostów w Holandii do 3% spadków w Zjednoczonym Królestwie. W małych krajach członkowskich, takich jak Luksemburg i Cypr poziomy wzrostu były nawet większe niż w Holandii.

European Union : Balance Sheet of Cow Milk

m. tonnes	2013	2014	2015	2016 ¹⁾	2017 ²⁾
	EU-28	EU-28	EU-28	EU-28	EU-28
Deliveries of milk	141,9	148,8	152,1	153,0	153,0
+ Imports in milk equivalent	1,2	1,2	1,0	1,1	1,1
- Exports in milk equivalent	15,9	18,0	19,0	18,5	19,8
- Change in stocks in milk equivalent	+0,2	+2,0	+2,5	+1,3	-1,7
Consumption in milk equivalent	127,0	129,9	131,6	134,4	136,0
Consumption per capita	251	256	258	263	266
Self-sufficiency (%)	112	115	116	114	113

1) Provisional 2) Forecast. Source: ZMB. Updated January 2017.

Opis tabeli UE- bilans owczego i krowiego mleka w mln ton. Pozycje w pierwszej kolumnie od góry: dostawy mleka + import w ekwiwalencie mleka, - eksport w ekwiwalencie mleka, zmiany w zapasach magazynowych w ekwiwalencie mleka, konsumpcja w ekwiwalencie mleka, konsumpcja na osobę, samowystarczalność (%). Odnośniki: 1.wstępnie, 2 szacunek ZMB zaktualizowany w styczniu 2017

Dostawy mleka wzrosły w większości krajów członkowskich w pierwszych 10 miesiącach 2016 r., ale spadły w kilku krajach włączając Zjednoczone Królestwo, Francję, Portugalię i Szwecję. Biorąc pod uwagę ilości, największe wzrosty obserwowano w Holandii, Irlandii, Polsce i Włoszech.

Eksport przetworów mlecznych – różnie

Podczas gdy handel światowy przetworami mlecznymi w 2016 r. był generalnie w stagnacji, eksport UE przetworów mlecznych podlegał przebiegał różnie. Słabe euro było czynnikiem wspierającym eksport, podczas gdy niskie ceny ropy, wolniejszy wzrost ekonomiczny i słaba waluta studziły siłę popytu w ważnych krajach importujących. Eksport masła wzrósł i osiągnął najwyższy poziom od 2017r. Eksport sera odbudował się po konsekwencjach rosyjskiego embarga. Pozycja innych rynków w Azji, Środkowym Wschodzie, Ameryce Północnej i USA uległa wzmocnieniu. Tak więc straty w Rosji mogły być lepiej zrekomensowane. Jednakże, eksport mleka w proszku był wyzwaniem. Zakupy odtłuszczonego mleka w proszku przez kraje trzecie spadły istotnie poniżej poziomów z dwóch poprzednich lat i UE straciła udziały w międzynarodowym rynku, podczas gdy zapasy interwencyjne wzrosły. Eksport pełnego mleka w proszku powoli spadł, podczas gdy handel mlekiem skoncentrowanym znacząco spadł. Tylko proszek serwatkowy podążał swoją ścieżką. Sprzedaż płynnych przetworów mleczarskich za granicę kontynuowała wzrosty i osiągnęła nowe rekordowe poziomy wszechczasów. Import przetworów mlecznych z krajów trzecich pozostał na niskim poziomie. Import masła ciągle znacząco maleje porównując historyczne ilości.

Więcej sera wyprodukowanego

W pierwszym kwartale 2016 mleczarskie zakłady miały nadal trudności w przetworzeniu całego dostarczonego mleka. Konsekwencją był pewien nacisk na ceny surowców takich jak koncentraty mleka odtłuszczonego i śmietany dla przetwórstwa. Następnie, zdolności przerobowe zostały bardziej odciążone poprzez uruchomienie nowych linii oraz zmniejszenie dostaw. Wewnętrzny popyt na szeroką gamę produktów jak mleko spożywcze i produkty fermentowane był w fazie stagnacji a produkcja stabilna. Do połowy roku większość dodatkowego mleka była przerabiana na sery. Produkcja masła i odtłuszczonego mleka w proszku zwiększyła się w niewielkim stopniu, ale był on istotny w pierwszych miesiącach roku.

Niestabilny rynek sera

Rynek sera w 2016 wzrósł ponownie. Produkcja wzrosła, przy czym więcej serów było konsumowanych na jednolitym rynku, a eksport osiągnął nowy rekord wszechczasów przekraczając 800 000 ton po dwóch latach spadków. Straty na istotnym rynku rosyjskim zostały zrekomensowane większymi sprzedażami do szerokiego kręgu krajów na całym świecie. Jednakże, rynek sera był ważnym wyzwaniem dla producentów. W pierwszych miesiącach roku, wysokie poziomy produkcji intensyfikowały konkurencję pomiędzy dostawcami i wywierały presję na ceny, które spadły poniżej ich niskich historycznych poziomów i w części poniżej poziomu waloryzacji poprzez interwencyjne zakupy masła i odtłuszczonego mleka w proszku. Ekstremalnie niskie poziomy cen spowodowały redukcję produkcji pewnych typów serów i ceny silnie się odbudowały.

Handel & Ekonomia w 2016/17

Niemniej jednak, obserwuje się większą konkurencję na rynku sera oraz na poziomie międzynarodowym. W ostatnich latach Oceania inwestuje więcej w nowe zdolności produkcyjne produkcji sera na eksport, a w końcu 2016 r. USA była bardziej niż dotąd obecna na rynku eksporterów.

Masło mocniejsze niż inne segment rynku

W 2016 r. masło ponownie stało się najsilniejszym segmentem rynku mleczarskiego. Podczas gdy dostawy masła wzrosły jedynie nieznacznie, popyt na rynku wewnętrznym i zewnętrznym wzrósł. Ponadto, więcej tłuszczu mlecznego jest używane do produkcji świeżych przetworów mlecznych, sera i innowacyjnej gamy produktów do smarowania z dużą zawartością masła. Niemniej jednak rynek masła podlegał wahaniom, ale w mniejszej skali niż w przypadku rynku sera. Podczas okresu dużych dostaw w pierwszych miesiącach 2016 r., utworzyły się większe niż w poprzednim roku zapasy w ramach prywatnego magazynowania. Ceny były pod presją, aż doszły blisko do poziomu interwencyjnego.

Później w ciągu roku, produkcja i dostępność śmietany spadła podczas gdy eksport do krajów trzecich pozostał silny. Ceny poszły silnie w górę i osiągnęły rekordy wszechczasów w ważnych krajach członkowskich. Międzynarodowe ceny także wystrzeliły. Dostawy masła na poziomie międzynarodowym były skromne. Import UE był znacząco niższy niż w przeszłości.

Brak wzrostu w pełnym mleku w proszku

Przerwanie wzrostu na międzynarodowym rynku mleka pełnego w proszku obserwowane w 2015 r. kontynuowane było w 2016 r. Handel międzynarodowy spadł do poziomu z 2014 r. Chiny ponownie zaimportowały więcej w 2015 r., ale zapotrzebowanie w ważnych krajach jak Algieria i Wenezuela nadal spadało. Unia mogła prawie utrzymać swoją pozycję rynkową w trudnym międzynarodowym otoczeniu. Wewnętrzny popyt podążał za lekko wzrostowym trendem ostatnich lat.

Rekordowe zapasy odtłuszczonego mleka w proszku (SMP)

Odtłuszczone mleko w proszku było kłopotliwym dzieckiem rynku mlecznego w 2016 r. Nadprodukcja obserwowana już w 2015 r. wzrosła doprowadzając na koniec września 2016 r. zapasy interwencyjne do poziomu 350 000 ton. To są największe zapasy od początku lat 90-tych. Dodatkowo zapasy w ramach PSA (Dopłaty do prywatnego magazynowania) w ilości około 85 000 ton nadal istnieją. Ceny przez długi okres w ciągu roku zostały zdominowane poziomem interwencji. Produkcja wzrosła podczas gdy eksport do krajów trzecich spadł a zapasy prywatne wróciły na rynek. Komisja Europejska wsparła rynek poprzez przedłużenie okresu interwencji, zwiększenie pułapu zakupów

interwencyjnych po ustalonej cenie ze 109 000 ton do 350 000 ton oraz kupując o stałych cenach w drodze przetargów. Dodatkowo, Programy Prywatnego Magazynowania zostały rozszerzone do końca lutego 2016 r. W ostatnich miesiącach 2016 r. konkurencyjność UE na międzynarodowych rynkach uległa poprawie podczas gdy ceny międzynarodowe nieznacznie wzrosły. Pierwsze 40 ton zapasów interwencyjnych SMP zostało sprzedanych poprzez przetargi w grudniu 2016 r. Handel międzynarodowy odtłuszczonym mlekiem w proszku w 2016 r. obniżył się, po raz pierwszy od 2007 r.

Ceny mleka spadły do najniższych poziomów od 2009 r.

W pierwszej połowie roku ceny mleka w skupie obniżyły się we wszystkich krajach członkowskich UE podążając za niskimi cenami przetworów mlecznych. W niektórych krajach członkowskich ceny były nieznacznie wyższe. W innych częściach świata, na przykład w Oceanii, ceny spadły także do poziomów podobnych jak w 2009 r. Finansowa sytuacja farmerów była bardzo trudna. W ostatnich latach roku ceny mleka poprawiły się podążając za lepszymi przychodami ze sprzedaży produktów na poziomie krajowym i międzynarodowym. Perspektywy na 2017 r. pokazują, że rynek mleka może bardziej przybliżyć się do normalności niż to miało miejsce dwa lata temu. Jest prawdopodobne, że dostawy w pierwszej połowie roku będą mniejsze niż w 2016 r. W drugiej połowie jest możliwy ponowny wzrost powyżej poziomu roku ubiegłego. W całym 2017 r. nie jest oczekiwany wzrost dostaw. Rozporządzeni fosforowe w Holandii wpłynie na dostawy w Europie z uwagi na wyjątkowe wzrosty w tym kraju w ostatnich latach. Podczas gdy produkcja sera będzie nadal wzrastała, produkcja masła i odtłuszczonego mleka w proszku będzie malała. Dostępność odtłuszczonego mleka w proszku będzie w nadal co najmniej wystarczająca. Redukcja zapasów będzie możliwa tylko przy boomie eksportowym. Jeśli eksport będzie słaby, jest możliwy dalszy wzrost zapasów. Eksport generalnie będzie wspierany słabym euro. Oczekuje się, że w pierwszych miesiącach roku dostawy z południowej części świata będą mniejsze ze względu na mniejszą produkcję mleka ważnych krajów jak Nowa Zelandia, Australia, Argentyna i Urugwaj. Niemniej jednak słaby ekonomiczny wzrost, słabe waluty i ciągle niskie ceny ropy mogą studiować popyt w głównych krajach importerach

Monika Wohlfarth, ZMB GmbH

Handel & Ekonomia

2016/2017

Słowo od przewodniczącego TEC⁷

„Tak jak oczekiwaliśmy, 2016 r stał się kolejnym rokiem wyzwań. Na wysokich szczeblach europejskich planów pracy (Parlament Europejski, Rada, Komisja Europejska) widzieliśmy serie raportów, szacunków i konsultacji, dających Komitetowi ds. Handlu i Ekonomii EDA oraz Grupie Zadaniowej EDA ds. CAP możliwość tworzenia wkładu w debaty oraz ich kształtowania.

Odchodzący przewodniczący EDA TEC Jan Maarten Vrij (NZO) oraz nowy przewodniczący Wim Klosterboer (Friesland Campina)

W tym samym czasie, gdy światowy rynek mleka był pod presją, sektor został skonfrontowany ze środkami ochronnymi. Aby nie naruszać funkcjonowania jednolitego rynku krajowymi interwencjami, sektor powinien korzystać z politycznego otoczenia umożliwiającego jego rozwój, gdyż na to zasługuje, zarówno wewnątrz jak i na poziomie światowym.

Nasze sukcesy w pracy jako EDA w zakresie debat dot. handlu i ekonomii były w 2016 r. i na przestrzeni wielu lat w dużym stopniu powiązane z zaangażowaniem odchodzącego przewodniczącego TEC Jan Maartena Wrij.

Jan Maarten miał zawsze na względzie długo terminową wizję. Kontynuujemy działania budowy oraz dla przyszłości. To będzie naszą przewodnią ideą także w roku 2017”.

WIM Klosterboer Przewodniczący EDA TEC. Dyrektor ds. Handlu & Spraw mleczarskich. Royal Friesland Campina

Polityki mleczarskie UE

Sytuacja na rynku mleka i reakcja Komisji UE

Wyzwania przed jakimi stanął sektor mleka po wprowadzeniu rosyjskiego embarga w sierpniu 2014 r. oraz spadku światowego popytu były kontynuowane w całym 2016 r. Komisja UE spotykała się z coraz większą presją, żeby uzupełnić pakiet mleczny z września 2015 r. W marcu 2016 r., Komisja Europejska wyasygnowała nowy pakiet środków, który wprowadził koncepcję **dobrowolnego zarządzania dostawami (art. 222 rozporządzenia UE 1308/2013, jednolite Rozporządzenie o Organizacji Wspólnego Rynku)**. Te środki umożliwiły organizacjom producenckim, międzybranżowym organizacjom i spółdzielniom ustanowienie dobrowolnych umów dotyczących ich produkcji i dostaw. EDA była i jest przeciwna jakiegokolwiek formie zarządzania dostawami, gdyż mogłoby to naruszać prawo o konkurencji i powodować istotne dywergencje z wzrastającą orientacją rynkową polityki rolnej UE. Obok tych inicjatyw, pakiet Komisji Europejskiej włączył wzrost pomocy z budżetu, podwojenie pułapu interwencyjnego dla odtłuszczonego mleka w proszku i masła do odpowiednio 218 000 ton i 100 000 ton i dodatkowe finansowe wsparcie dla sektora mleka i wieprzowiny poprzez

⁷ Komentarz KSM: TEC – Komitet EDA Handel & Ekonomia.

programy promocyjne. Dodatkowy pakiet Komisji UE został uruchomiony w czerwcu 2016 r., który włączył środki pomocowe na stymulowanie dobrowolnej redukcji produkcji. 150 mln euro była dostępna dla farmerów, którzy chcieli zadeklarować redukcję ich produkcji mleka. Były przewidziane 4 okresy redukcji, ale 98,9% całkowitej ilości (1,7 mln ton) zostało już zgłoszone w pierwszym okresie październik-grudzień 2016 r., w ponad 27 krajach członkowskich. Jednakże, sygnały redukcji mleka pojawiły się już przed okresem redukcji mleka. Ostateczne rezultaty programu będą dostępne w marcu 2017 r., po notyfikacji przez kraje członkowskie. Innymi inicjatywami, wdrożonymi poprzez ten pakiet było wyjątkowe dodatkowe wsparcie w wysokości 350 mln euro, przedłużenie publicznej interwencji i prywatnego magazynowania SMP. Rok 2016 był wyjątkowym rokiem po stronie białka. Komisja UE zdecydowała, bazując na zmianach na rynku, zwiększyć pułap na zakupy interwencyjne do 350 000 ton. Jedynie trzy przetargi pojawiły się podczas 2106 r. przy maksymalnej cenie 169,80 € w każdym z przetargów (pełna cena interwencyjna). Z drugiej strony, przetargi po ustalonej minimalnej cenie sprzedaży dla SMP skutkowały 40 tonami SMP opuszczającymi magazyny interwencyjne do końca stycznia 2017 r. Prywatne magazynowanie było także aktywne dla rynku masła i sera. Po powtórny otwarciu nowego serowego PSA⁸ z alokowanymi ilościami dla krajów, każdy kraj członkowski miał możliwość ponownego aplikowania w styczniu 2016 r., na pozostałe niewykorzystane ilości. Irlandia, Francja, Włochy, Litwa, Holandia, Szwecja i UK, wszystkie aplikowały o pozostałe ilości. Oba mechanizmy PSA zakończyły się 30 września 2016 r. na poziomach wspomnianych poniżej.

Komisarz EU Phil Hogan z zastępcą sekretarza generalnego EDA Bénédicte Masure

Ilości do 29 stycznia 2017 są następujące:

- Interwencja – SMP:

Zakupy po stałej cenie:

- EU 28 kumulacja 2016, od 1 stycznia 2016: **256,026 t.**
- EU 28 kumulacja 2015, od 1 marca 2015: **40,280 t.**

Przetarg 1 – ustalający minimalną cenę sprzedaży dla SMP w ramach rozporządzenia No (EU) 2016/2080 (13 Dec 2016):

- Akceptowane ilości: **40 t.**

---

⁸ Komentarz KSM: PSA - dopłaty do prywatnego magazynowania

- Całkowite oferowane ilości: **19,706.95 t.**

Przetarg 2 (03 stycznia 2017):

- Akceptowane ilości: **0 t.**
- Pozostała ilość do przetargu 3: **21,962 t.**

Przetarg 3 (17 stycznia 2017):

- Akceptowane ilości: **0 t.**
- Pozostała ilość do przetargu 4: **21,962 t.**

- PSA SMP:

Art. 4(1)a rozp. (EU) Nr 948/2014 – maksymalny czas magazynowania 210 dni

- 23 - 29 stycznia 2017: **1,609 t.**
- EU 28 Kumulacja 2017: **7,269 t.**
- EU 28 Kumulacja 2016: **43,808 t.**
- EU 28 Kumulacja 2014-2015, od 1 września 2014: **60,221 t.**

Art. 4(1)b rozp. (EU) No 948/2014 – czas magazynowania 365 dni

- 23 - 29 stycznia 2017: **332 t.**
- EU 28 Kumulacja 2017: **1,244 t.**
- EU 28 Kumulacja 2016, od 1 stycznia 2016: **45,348 t.**
- EU 28 Kumulacja 2015, od 19 września 2015: **9,183 t.**

CAŁKOWITA ilość oferowana do prywatnego magazynowania (we wszystkich okresach magazynowania)

- EU 28 Kumulacja 2017: **8,513 t.**
- EU 28 Kumulacja 2016: **89,156 t.**
- EU 28 Kumulacja 2015, od 19 września 2015: **52,062 t.**

- PSA Masło:

- EU 28 Kumulacja 2016, od 1 stycznia 2016: **143,587 t.**
- EU 28 Kumulacja 2014-2015, od 1 września 2014: **162,923 t.**

- PSA Sery:

Dopuszczalne ilości z zastosowaniem dopłat (tony) - Art. 2 of rozp. (EU) Nr 2016/225

- EU 28 Kumulacja 2016, od 15 stycznia 2016: **52,950 t.**
- Maksymalna ilość – EU 28: **68,123 t.**

„Rozpoczęło się kształtowanie przyszłej CAP. Jako EDA jesteśmy przygotowani do dania naszego wkładu w dyskusje Brukseli i poza nią”

Peter Dawson Dyrektor ds. ekonomicznych Dairy UK
Przewodniczący Grupy Zadaniowej EDA ds. CAP

Handel & Ekonomia w 2016/17

„W ciągu ostatnich 12 miesięcy MMO odegrało rolę w uczynieniu rozwoju rynku bardziej przejrzystym dla wszystkich graczy łańcucha mleczarskiego. Wydaje się, że nadal wyzwaniem jest przeniesienie tej przejrzystości na reakcje na poziomie farmerów.”
Gerard Calbrix Dyrektor ds. ekonomicznych ATLA. Przewodniczący Grupy Zadaniowej EDA ds. MMO.

Milk Market Observatory (MMO)

Wobec ciągłych wyzwań z jakimi spotykał się sektor mleczarski w roku 2016, milk market observatory i jej zarząd udowodniło jeszcze raz swoją użyteczność jako narzędzia dla wszystkich aktorów łańcucha mlecznego. To pozwala na wymianę solidnych danych rynkowych na wysokim szczeblu. Główną rolą MMO, dobrze odbieraną przez EDA, jest wymiana faktograficznych informacji bez dyskusowania opcji politycznych lub rekomendacji. Te dyskusje są w gestii innych grup w Komisji UE, takich jak Grupa Dialogu Cywilnego ds. Mleka.

Wdrożenie Pakietu Mlecznego

Komisja UE ogłosiła w 2015 r., że raport z wdrożenia pakietu mlecznego będzie wydany w 2016 r. zamiast w 2018 r. Komisja UE poprosiła o wkład od krajów członkowskich i nasze stanowisko EDA zostało podane w czerwcu 2016 r. Drugi raport został wydany w listopadzie, gdzie pokazano że zasady wprowadzone w 2012 r. poprawiły w pewnym stopniu sytuację producentów. Zachęca on kraje członkowskie do rozwijania Organizacji Producentów (POs) w ramach ich Programów Rozwoju Rolnictwa i powiększania roli Międzybranżowych organizacji (IBOs). Raport ten konkluduje, że pakiet Mleczny 2012 powinien być rozszerzony poza 2020 r. EDA dobrze ocenia rekomendacje z tego raportu.

Promocja

Komisja Europejska zaprezentowała 26 lutego 2016 r. nowe programy promocyjne dla artykułów rolnych, które będą korzystać ze zwiększonego budżetu oraz będą bardziej elastyczne niż programy wcześniejsze. Nowa promocyjna polityka Komisji Europejskiej, adoptowana poprzez Decyzję Wdrażającą w dniu 9 listopada 2016 r. jest bardzo ambitna. Celem jej jest złagodzenie wzrastającego nacisku na sektor rolny UE, z uwagi – między innymi – na brak świadomości odnośnie jakości unijnych rolnych produktów. Reforma dotyczy współfinansowania, a także zwiększania dostępności programów dla nowych beneficjentów i nowych produktów. Administracja jest także uproszczona. Dostępne jest 128,5 mln euro, przy 85,5 mln alokowanych dla pojedynczych programów i 43 dla programów złożonych. Stopnie dofinansowania różnią się w zależności od tego czy promocja jest na rynek wewnętrzny (70-80%) czy na zewnętrzny (80%). W przypadku zaburzeń rynkowych/utrata zaufania konsumentów, współfinansowanie UE wynosi do 85%. Komisja Europejska w swoim Programie Prac na 2016 r. ma ustalone priorytety. Dla rynku wewnętrznego: informacje o programach UE dot. jakości (PDO/PGI/TGS, organiczna, peryferyjne regiony), inne innowacyjne programy, jak jakość w ujęciu generalnym, charakterystyki produktów UE, itp. oraz programy specyficzne dot. mleczarstwa/mleka lub mięsa wieprzowego. Dla rynku krajów trzecich, priorytet jest dany dla Chin/Japonii/Korei Południowej, USA/Kanady, Ameryki Łacińskiej, Południowo Wschodniej Azji, Afryki i Środkowego Wschodu.

Mleko szkolne

Program UE Mleko Szkolne, który został wprowadzony w 1977 r. podlegał kilku reformom. Ostatnia została zainicjowana na początku 2014 r. i polega na połączeniu Programu Mleko szkolne ze Szkolnym Programem Owoce stając się „jednym Programem UE Mleko, Owoce i Warzywa”

Polityczne porozumienie zostało ostatecznie osiągnięte pod koniec 2015 r. i było sukcesywnie aprobowane przez parlament Europejski i radę w marcu i kwietniu 2016 r. Nowy program zacznie się dla roku szkolnego 2017/2018.

Celem programu są dwa obszary: stabilizacja rynku mleka i kształtowanie zdrowych zwyczajów żywieniowych u dzieci. Duży nacisk jest kładziony także na edukacyjny wymiar nakierowany na przybliżenie rolnictwa dzieciom jak również inne ważne aspekty jak zdrowie, lokalne łańcuchy żywności, rolnictwo ekologiczne, produkcja zrównoważona i straty żywności.

EDA od samego początku była bardzo aktywna w zapewnieniu kontynuacji Programu Szkolne Mleko i odniosła sukces w utrzymaniu w nowym programie aktualnie kwalifikujących się przetworów mlecznych. Naszą ostatnią główną akcją była odpowiedź na siedem pytań Komisji dla przygotowania wdrożenia i aktów delegowanych. EDA była jedyną organizacją sektora mleczarskiego dla podania odpowiedzi co zostało podkreślone przez Komisję Europejską.

Grupa Robocza Rynek Rolne (AMTF)

Realizując zapowiedzi Komisji UE z września 2015 r. utworzenia Grupy Roboczej Rynek Rolne (AMTF), rolniczy eksperci, którym przewodniczył duński minister rolnictwa Cees Veerman, spotkali się 8 razy w ciągu 2016 r. Zależnie od punktów agendy AMTF, EDA przygotowała kilka materiałów dla tej Grupy Roboczej. Stanowiska EDA obejmowały przejrzystość rynku, przyszłe rynki i umowy kontraktacyjne. W listopadzie 2016 r., AMTF wydał swój niezależny raport wraz z następującymi rekomendacjami:

- Transparentność: obowiązkowe powiadomienia o cenach dla pośrednich etapów łańcucha, poza farmerami w czasie i w znormalizowany sposób.
- Nieuczciwe praktyki handlowe: legislacja i efektywne jej wdrażanie w krajach członkowskich.
- Wyjaśnianie wspólnych akcji w odniesieniu do zasad konkurencji.
- Lepsze stosowanie instrumentów finansowych (Europejski Bank Inwestycji, kredyty eksportowe).
- Zarządzanie ryzykiem (rynki futures): znajomość i szkolenia.

Członkowie grup roboczych prezentowali raport wobec EP COMAGRI w styczniu 2017r. i oczekuje się, że Komisja UE wyda pewne propozycje legislacyjne w drugiej połowie 2017 r.

Handel & Ekonomia w 2016/17

CAP po 2020 r.

Przez ostatnie 12 miesięcy EDA kontynuowała swoją aktywność w dyskusjach dot. CAP po 2020 r. W styczniu 2016 r., Grupa Robocza CAP zorganizowała sesję burzy mózgów. Dr. Rolf Jongeneel, starszy naukowiec & analityk rynku i polityki na Uniwersytecie Wageningen, przedstawił swój wstępny pogląd na przyszłe opcje polityki dla CAP. Jego zespół na Uniwersytecie Wageningen opublikował w końcu 2016 r. pełne propozycje, według których CAP powinien rozwijać się w szerszą Wspólną Rolną & Żywnościową Politykę. W drugiej części spotkania zaprezentowano pogląd Komisji UE na rozwój rolnictwa. Te prezentacje i dyskusja po nich w Grupie Roboczej CAP pomogła ukształtować pierwsze stanowisko EDA odnośnie przyszłości CAP z perspektywy sektora mlecznego. Komisja UE zaanonsowała, że zostaną zorganizowane konsultacje w lutym 2017 r., na temat przyszłej CAP. Będziemy używać tej możliwości dzielenia się naszą wizją CAP po 2020 r.

Funkcjonowanie Łańcucha Dostaw Żywności

Forum Wysokiego Szczebla dla Lepszego Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności

W styczniu 2016 r., komisarz UE Elżbieta Bieńkowska wytypowała członków do Forum Wysokiego Szczebla dla Lepszego Funkcjonowania Łańcucha Dostaw Żywności. Przewodniczący Michel Nalet został zaakceptowany jako członek tego Forum Wysokiego Szczebla, które będzie pomagać Komisji UE w rozwoju polityki wobec europejskiego przemysłu w sektorze rolniczym

To mianowanie podkreśla naszą ogólną strategię lepszego odzwierciedlenia w naszych pracach nowej organizacji Komisji UE i do kształtowania ram w jakich operuje nasz przemysł.

Na spotkaniu otwierającym 15 grudnia 2016 r. Komisarz UE Elżbieta Bieńkowska mówiła o "Nowych granicach dla biznesu żywności w Europie", pan Xavier Prats-Monné, dyrektor generalny DG Sante, omówił temat „łańcuch dostaw żywności bliższy konsumentom” a Komisarz UE Phil Hogan podsumował spotkanie wystąpieniem „Maksymalizacja synergii pomiędzy różnymi przestrzeniami polityki: Doświadczenia pobrane z Raportu Grupy Roboczej Rynek Rolny” (patrz powyżej).

Dwa główne wątki dyskusji dotyczyły typów akcji potrzebnych wobec Nieuczciwych Praktyk Handlowych (UTPS) w łańcuchu dostaw żywności i spraw rozważanych jako priorytetowe dla popierania konkurencyjności unijnego łańcucha dostaw żywności.

Na tym spotkaniu, został przyjęty program Forum na następne 3 lata: Forum, chociaż nie limitowane tylko do tych dwóch głównych tematów, będzie koncentrować się na zagadnieniach: „Uczciwe i wydajne praktyki handlowe B2B⁹, Konkurencyjność i nowe możliwości oraz przejrzystość Cenowa”.

Tak zwana „Sherpa group” będzie regularnie odbywać spotkania z odpowiednimi ekspertami dla rozwoju w uzyskiwaniu rezultatów. EDA będzie oczywiście współpracowała w tym procesie.

---

⁹ Komentarz KSM: B2B - biznes wobec biznesu

Nieuczciwe Praktyki Handlowe: nowe raporty

Pod koniec stycznia 2016 r. ogłoszone zostały jednocześnie dwa raporty dot. nieuczciwych praktyk:

- drugi raport dot. Inicjatywy Łańcucha Dostaw (SCI), twierdzący że SCI tworzy warunki dla lepszego funkcjonowania łańcucha dostaw ma więcej uczestników, pomimo tego że pojawiło się rozczarowanie z powodu braku głównych organizacji farmerów w Zarządzie
- raport Komisji EU dot. nieuczciwych praktyk biznes wobec biznesu (B2B), który stwierdza przede wszystkim, że Komisja UE na tym etapie nie widzi wartości dodanej specyficznego zharmonizowanego legislacyjnego podejścia na poziomie UE.

Nieuczciwe praktyki produkcyjne w B2B Łańcucha Dostaw Żywności znajduje się także w agendzie Parlamentu Europejskiego, który przyjął raport w dniu 6 czerwca 2016 r. apelując o dokładniejsze zasady dot. nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności.

Członkowie PE w ich raporcie proszą Komisję UE o włączenie dalszych propozycji przeciwko nieuczciwym praktykom w łańcuchu dostaw żywności, tak aby zapewnić sprawiedliwe dochody dla farmerów i szeroki wybór dla konsumentów. Celem jest gwarantowanie uczciwych i przejrzystych relacji handlowych w całym łańcuchu żywności. Członkowie PE wyrażają także opinię, że uczciwy handel może pomóc w nadprodukcji i w ograniczeniu strat żywności.

Raport wnosi także o modyfikację Inicjatywy Łańcucha Dostaw (SCI), aby zapewnić że organizacje mogą anonimowo wносить zastrzeżenia.

Trzeci roczny raport Inicjatywy Łańcucha Dostaw (SCI) został zaprezentowany na COMAGRI Parlamentu Europejskiego w dniu 24 stycznia 2017 r. Jego Grupa Zarządzająca usilnie prosiła parlamentarzystów o uznanie wykazywanego postępu dokonanego przez SCI i wezwała ponownie organizacje farmerów do przyłączenia się do SCI.

Handel i Dostęp do Rynku

Zagadnienia Handlu Bilateralnego oraz Negocjacje Porozumienia o Wolnym Handlu(FTA)

Nasza Grupa Zadaniowa EDA utworzyła nasze stanowisko EDA dot. zagadnień bilateralnego handlu oraz negocjacji Porozumienia o Wolnym Handlu (FTA). Przy ciągłych kontaktach i wymianach poglądów z odpowiednimi służbami Komisji Europejskiej, pomogliśmy zabezpieczyć interesy naszego sektora. Jednym z ważniejszych akcji w 2016 r. był nasz „Dzień Handlowy EDA” 30 marca, gdzie nasi członkowie mieli możliwość wymiany poglądów z reprezentantami misji Meksykańskiej i USA oraz urzędnikami wysokiego szczebla DG Agri , DG Trade i DG Santé. Oboje Komisarze UE Cecilia Malmström Handel i Phil Hogan Rolnictwo, byli bardzo oddani i aktywni w zabezpieczaniu i poprawie eksportu produktów rolniczych UE. Inicjatywa Komisarz UE Cecylia Malmström ‘Handel dla Wszystkich’, w ramach porozumienia z Chile osiągniętego w sprawie produktów ekologicznych w toczących się z Meksykiem negocjacjach modernizacji FTA, zaczęła się materializować i objęła owoce. Znaczący postęp został dokonany w nadchodzących FTA z Japonią, które zgodnie z programem mają się zakończyć w 2017 r. Podpisanie Umowy o Wolnym Handlu z Kanadą jest monumentalnym

Handel & Ekonomia w 2016/17

osiągnięciem, które będzie oferować sektorowi mlecznemu UE możliwość podwojenia obecnego dostępu do rynku w Kanadzie dla pewnych produktów, takich jak sery i umożliwi małym i średnim przedsiębiorstwom pełne wykorzystanie liberalizacji rynku.

Komisarz ds. Rolnictwa Phil Hogan podjął się dyplomatycznej misji promowania na całym świecie rolniczych produktów UE. W lutym 2016 r. Komisarz Phil Hogan rozpoczął swoją 'dyplomatyczną ofensywę' misją do Meksyku i Kolumbii, wraz z towarzyszącą mu delegacją europejskiego rolniczego & żywnościowego sektora.

Coroczne pukanie przez EDA do drzwi Waszyngtonu

Na początku maja 2016 r. delegacja EDA spotkała się w Waszyngtonie z przedstawicielami Komisji Europejskiej w USA, rolnymi ataszatami kilku krajów członkowskich UE, głównymi organizacjami farmerskimi (National Milk Producers Federation), the US Dairy Export Council (USDEC), Departamentem USA ds. Rolnictwa, US Trade Representative, Food and Drug Administration oraz przedstawicielami Komitetów ds. Rolnictwa i Handlu w Izbie Reprezentantów i w Senacie. Zaraz po kilku dniach po 13-tej rundzie negocjacji Transatlantyckiego Partnerstwa w Sprawie Handlu i Inwestycji (TTIP), porozumienie dot. wolnego handlu USA-UE było na wysokim miejscu w agendzie, ale delegacja EDA podkreśliła, że jakkolwiek wspiera konkluzje z negocjacji, ale jednak najważniejszym priorytetem jest otrzymanie – w ramach lub poza FTA – porozumienia odnośnie ekwiwalentu Grade A jak i do wyzwań dotyczących wdrożenia Zmodernizowanego Aktu dot. Bezpieczeństwa Żywności (FSMA). EDA podkreśliło także jeszcze raz, że Unia Europejska jest i musi być rozważana jako pojedynczy podmiot, z wszystkimi członkami spełniającymi te same unijne wymogi legislacyjne dot. bezpieczeństwa żywności i wdrażającymi je w ten sam sposób.

Ta wizyta dała także możliwość przedyskutowania między innymi Programu Zabezpieczającego Marzę Mleczarską, dodatkowych ceł importowych na masło śmietaną wprowadzonych w 2015 r., Oszacowania Importu Mleczarskiego, substytutów mleka, standardów Kodeksowych dla serwatki i permeatu, dwóch głównych zagadnień dla przemysłu mleczarskiego USA tj, ekwiwalencji oraz Określeń Geograficznych (GIs).

Przewodniczący EDA Michel Nalet (w środku) kierujący delegacją EDA na naszym pukaniu do drzwi Waszyngtonu 2016.

W czerwcu 2016 r. Komisarz Phil Hogan przewodniczył delegacji do Chin i Japonii, po których nastąpiły misje do **Hong Kongu, Wietnamu i Indonezji**, w których towarzyszyli mu członkowie zarządu EDA Riitta Brandt (Valio, FIN) i Kasper Thormod Nielsen (Arla Foods, DK).

Na innym polu rok 2016 udowodnił, że był rokiem wyzwań dla Trans- Pacyficznego Partnerstwa (TPP), gdzie wybory w USA spowodowały przerwę w dokończeniu umowy. 2017 r. może być kontynuacją lub przerwaniem TPP. Niemniej jednak, nawet przy ewentualnym wyłączeniu się USA (gdzie większość mleczarskiego sektora jest przeciwna TPP), pozostałe jedenaście krajów partnerskich włączając mleczarskie giganty jak Nowa Zelandia, Australia i Kanada, nadal mają potencjał wpływania na światowe rynki mleka.

Podobnie do TPP, rozmowy handlowe USA – UE (TTIP - **Transatlantyckie Partnerstwo w Handlu i Inwestycjach**) osiągnęły etap stagnacji. EU ma wolę kontynuacji negocjacji, ale stanowisko USA jest obecnie niejasne. W 2016 r. Komisja UE opublikowała dwa opracowania, które podkreśliły korzyści z wolnego handlu dla ekonomicznego dobrobytu UE. W listopadzie, Komisja UE opublikowała „Skumulowany ekonomiczny wpływ przyszłych porozumień na rolnictwo UE”, który dostarczył wartościowych informacji donosząc o efektach ekonomicznych ewentualnych 12 przyszłych porozumień FTAs, które aktualnie są w fazie negocjacji lub bliskie finalizacji. Chociaż 70% sektora rolno-spożywczego UE nie było reprezentowanych, studia konkludują, że unijny sektor mleka mógłby odnieść korzyści z większości FTAs w odniesieniu do liberalizacji ceł. Prognozy dla sera i SMP wyglądają szczególnie korzystnie. Oczekiwane są wzrosty pozytywne dla produkcji, cen płaconych producentom i poziomów eksportu.

Przewodniczący EDA Michel Nalet: "Inicjatywa Komisarza UE Hogana dostarcza prawdziwego wartościowego wsparcia naszych wysiłków, aby sprzedawać nasze produkty w krajach trzecich. Personalne zaangażowanie Phila Hogana otwiera możliwości na wszystkich poziomach w jego dyplomatycznej ofensywie".

Handel & Ekonomia w 2016/17

Komisarz UE ds. Handlu Cecilia Malmström i Przewodniczący EDA Michel Nalet oraz z członkowie Zarządu EDA Riitta Brandt (Valio, Finland) i Jonas Carlberg (Dairy Sweden)

W grudniu 2016, Komisja UE zaprezentowała wyniki wspólnego badania UE-ITC “ Posługiwanie się pozataryfowymi Środkami - Spostrzeżenia wynikające z biznesowego badania w Unii Europejskiej” Badanie, które zgromadziło dane z 8000 podmiotów biznesu ze wszystkich 28 krajów członkowskich UE, rozróżnia pomiędzy pozataryfowymi środkami takimi jak bezpieczeństwo, zrównoważony rozwój i prywatność, a pozataryfowymi barierami, które zaburzają handel. Ponadto studia oferują wartościowe rozeznanie dla małych i średnich przedsiębiorstw na temat jak identyfikować i przełamywać te bariery. Badanie może także być użytecznym narzędziem dla przyszłych negocjacji UE w ramach FTAs. Poniżej zamieszczono listę krajów, gdzie w 2016 r. odnotowano postęp w negocjacjach handlowych.

ASEAN

Negocjacje Porozumienia o Wolnym Handlu z Krajami południowo wschodniej Azji (ASEAN) odbywały się w formie bilateralnej od grudnia 2009 r. Intencją Komisji UE zawartą w jej Komunikacie Handlowym „Trade for all” jest stosowanie umów bilateralnych pomiędzy UE a członkami ASEAN dla ponownego rozpoczęcia negocjacji dla FTA UE z ASEAN. W przypadku **Singapuru**, pierwszego kraju na drodze do osiągnięcia porozumienia bilateralnego UE, rozmowy negocjacyjne zostały już zakończone w 2013 r. Formalny proces aprobaty nadal trwa, z uwagi na rozbieżne poglądy odnośnie kompetencji dla formalnego zakończenia porozumienia. Długo oczekiwany wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ECJ) jest spodziewany w 2017 r. W dniu 21 grudnia 2016 r. została opublikowana pierwsza opinia proponująca, żeby EU-Singapur FTA nie było jedynie w kompetencji UE – co oznacza, że 38 krajowych i regionalnych parlamentów w całej Unii powinno być włączone w proces ratyfikacji. Gdy FTA z Singapurem zostanie ratyfikowana, sektor mleczarski UE będzie miał możliwość większego eksportu na rynek wart w 2015 r. ponad 140 mln EUR.

Ważnym rynkiem dla sektora mleka UE jest Wietnam, o wartości ponad 100 mln EUR w 2015 r. Aktualnie prowadzone są procedury prawne i mamy nadzieję na jego wejście w życie w 2018 r. Negocjacje z Malezją i Tajlandią są nadal zamrożone od 2013 i 2014 r. W 2015 Komisja UE wdrożyła w życie swoje intencje rozpoczęcia negocjacji FTA z **Filipinami i Indonezją**. Negocjacje z Filipinami rozpoczęły się w grudniu 2015. W czerwcu 2016 zostały uruchomione, negocjacje dot.

Wszechstronnego Porozumienia Ekonomicznego Partnerstwa (CEPA) z Indonezją. EDA odpowiedziało na kwestionariusz Komisji UE odnośnie FTA z Indonezją w listopadzie 2016, prosząc o liberalizację cel i usunięcie barier pozataryfowych. W ramach konsultacji Komisji UE EDA oszacowało pozytywnie potencjał możliwości tych FTAs. Dla Filipin, sektor mleczarski UE będzie miał możliwość polepszenia swojego dostępu do rynku o wartości w 2015 r. prawie 120 mln EUR. To samo dotyczy Indonezji gdzie sektor mleczarski miał w 2015 r. wartość dla unijnych eksporterów więcej niż 230 mln EUR.

Kanada

2016 rok był znaczącym i burzliwym dla FTA CETA (Wszelchstronne Ekonomiczne i Handlowe Porozumienie) EU-Kanada. Po długich negocjacjach i zaspokojeniu wszystkich udziałowców, UE i Kanada podpisały ostatecznie porozumienie 30 października 2016. Oczekuje się, że ostateczna ratyfikacja będzie dokonana na początku 2017 r. Aktualnie eksport unijnych serów do Kanady jest wart prawie 120 mln EUR. Istniejące kwoty nie odzwierciedlają aktualnego popytu kanadyjskich konsumentów i ich obecność dowiodła, że są utrudnieniem dla wzrostu sektora sera. Po lecie 2016 r., kanadyjskie autorytety ogłosiły konsultacje odnośnie zarządzania kwotami taryfowymi dla nowych kontyngentów serów z UE. Jako przemysł mleczarski UE odnieśliśmy sukces, osiągając w drodze telekonferencji konsensus i odpowiadając na te konsultacje. CETA pomoże w eksporcie produktów rolnych UE, zmieni sytuację otwierając nową erę zaawansowanej współpracy handlowej z Kanadą. Dla unijnego sektora mleczarskiego skutkuje to większą obecnością europejskich produktów na kanadyjskim rynku. Komisarz UE ds. Handlu Cecilia Malmström stwierdziła, że dla sera “mamy wynegocjowaną kwotę 18.500 ton, która pozwoli nam podwoić istniejący dostęp żywności do Kanady. To osiągnięcie oznacza, że ten rynek jest wart 5% naszego eksportu serów”. Jednakże, jednocześnie w tym samym czasie w jakim złożono wstępne podpisy dot. CETA, Dairy Farmers of Ontario i Kanadyjskie Stowarzyszenie Przetwórców Mleka zawarli w czerwcu 2016 r. porozumienie, które co do zasady idzie wbrew zasadom FTA. Porozumienie ma na celu obniżenie ceny koncentratów białka w klasie cenowej VI w celu zastąpienia importu produktami krajowymi. Ma to także na celu zwiększenie ceny dla produktów zawierających tłuszcz mleczny dla skompensowania strat przychodów farmerów. My wzięliśmy udział w globalnym sojuszu potępiającym te środki zaburzające handel, będące w konflikcie z zasadami WTO. Oczekuje się, że Kanada rozszerzy to na szczeblu krajowym począwszy od lutego 2017.

Chiny

W listopadzie 2016 r. Chiny opublikowały nowy projekt wdrażania Zasad Prawa dot. Bezpieczeństwa Żywności. Przed końcowym terminem 14 listopada 2016 r. EDA wysłała, do urzędów odpowiedzialnych za inspekcje, komentarze dotyczące rejestracji receptur odżywek dla dzieci oraz dalsze prośby o jasne definicje. Chiny także aktualizują krajowe normy bazując na normach międzynarodowych. Aktualizacje dla takich produktów jak odżywki dla dzieci, sery, laktoza, kazeiniany sodu i żywność dla specjalnych celów medycznych, zostały przedłożone dla uzyskania międzynarodowych komentarzy.

Śledziliśmy uważnie ten proces i dostarczyliśmy wkładu na każdym etapie konsultacji. W odniesieniu do dyskusji o wolnym handlu, naciskaliśmy na Komisję Europejską aby poświęciła czas i energię dla otwarcia rynku chińskiego dla europejskich przetworów mlecznych. Misja Komisarza Phila Hogana w czerwcu 2016 r. był bardzo dobrze oceniana. Podzielając intencje Komisji UE kontynuowania negocjacji z „Oceanią” (patrz poniżej), EDA naciskało na rozwiązywanie spraw rynku światowego na poziomie rozgrywających, a otwarcie negocjacji z Chinami jest ważnym krokiem w tym kierunku.

Handel & Ekonomia w 2016/17

Ameryka Środkowa i Łacińska

Akcesja **Ekwadoru** do porozumienia o wolnym handlu **UE – Kolumbia** została postanowiona w listopadzie 2016 r., powiększając dostęp UE na rynek **Wspólnoty Andean**. **Boliwia** ma także możliwość włączenia się do Paktu o wolnym handlu Andean.

UE i **Meksyk** zdecydowały o modernizacji ich porozumienia o wolnym handlu wdrożonego w 2000 r. Negocjacje dot. modernizacji TFA rozpoczęły się w październiku 2016 r. Głównym celem jest liberalizacja sektora rolniczego, który był wyłączonej z negocjacji podczas pierwszego wdrożenia FTA. W 2015 r. eksport unijnych przetworów mleczarskich do Meksyku miał wartość nieco powyżej 95 mln EUR. Liberalizacja celna i pozataryfowa da możliwość sektorowi mleka UE rozszerzenia się na meksykańskim rynku. W styczniu 2017 r. jesteśmy na etapie przygotowywania odpowiedzi EDA na drugi kwestionariusz Komisji UE dotyczący relacji handlowych UE-Meksyk.

Komisarz UE Cecilia Malmström ogłosiła w 2015 r., że Komisja UE ocenia możliwość modernizacji porozumienia z **Chile**. W kwietniu 2016 r., osiągnięto porozumienie odnośnie handlu produktami ekologicznymi. UE i Chile będzie obustronnie rozpoznawać ich odpowiednie systemu kontrolne produkcji żywności organicznej. Ekologiczny sektor UE doświadczył ciągłego wzrostu w ostatnich 10 latach, przy średnim rocznym wzroście 5,5%. Rolnictwo ekologiczne zajmuje około 6% terenów rolnych UE. Oczekuje się, że to porozumienie zwiększy eksport ekologicznych produktów do Chile.

W maju 2016, sekretarz generalny EDA Alexander Anton był zaproszony na Radę Ministrów Rolnictwa (CAS) w Puerto Varas (Chile) do wymiany doświadczeń z Mr Tabaré Agerre, ministrem rolnictwa w Urugwaju, prowadzącym prezydencję Mercosur i CAS

W odniesieniu do **Mercosur**, którego pełnymi członkami są Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj i Wenezuela (której członkostwo zostało zawieszane w dniu 1 grudnia 2016 r.), obie strony wymieniły początkowe oferty dostępu do rynku w maju 2016 r. i w październiku została podsumowana 16 runda negocjacji.

Duża ilość tematów, została objęta debatami, włączając: handel towarami, ułatwienia celne i handlowe, techniczne bariery handlowe, SPSs i subsydia. Obie strony publicznie ogłosiły ich zaangażowanie dla dalszych procesów negocjacyjnych. Następną rundę będzie prowadzona w marcu w Buenos Aires w 2017 r.

Japonia

Na początku 2015 r., EDA przekazała Komisji EU swoje stanowisko odnośnie negocjacji UE – Japonia, zalecając że powinno one być zakończone szybko, aby otrzymać korzystną umowę dla sektorów mleczarskich UE i Japonii. W Japonii istnieje rosnące zapotrzebowanie na towary importowane, jako rezultat załamania się krajowej produkcji. Na przestrzeni ostatnich dekad, rosnący udział 'Oceanii' na japońskim rynku był uszczerbkiem dla eksportu przetworów mlecznych UE.

W 2013 r. z pośród głównych eksporterów do Japonii, Nowa Zelandia miała udział w rynku 75% dla masła, 39% dla sera i 33% dla odtłuszczonego mleka w proszku (SMP). Sery są głównym przetworem mlecznym UE eksportowanym do Japonii, a ich wartość osiągnęła 265 mln EUR w 2015 r.

17-ta runda negocjacji miała miejsce w Brukseli we wrześniu 2016 r. We wszystkich sektorach negocjacje osiągnęły dojrzały etap i została dokonana wymiana ofert dotyczących dostępu do rynku. W świetle ostatnich przeszkód w ostatnich etapach negocjacji Trans- Pacyficznego Partnerstwa i jej finalizacji (patrz poniżej), Japonia wyraziła swoją wolę do konkludowania TFA z UE tak szybko jak jest to możliwe. W grudniu 2016 r. zostało ogłoszone, że finalizacja umowy handlowej będzie przedłużona do stycznia 2017 r. Ostatnie etapy negocjacji będą w dużej mierze obejmować najbardziej potrzebny powszechny dostęp do filara rynku. Osiągnięcie konsensusu odnośnie samochodów i sektorów rolnych jest niezbędnym wymogiem zakończenia negocjacji. UE pragnie pełnej liberalizacji jej rynku motoryzacyjnego, pod warunkiem, że Japonia jest skłonna gwarantować UE zwiększony dostęp do swojego rynku rolnego, do powiększenia eksportu przetworów mlecznych, wołowiny, wieprzowiny i wina.

Gruzja, Mołdawia i Ukraina

Zarówno Gruzja jak i Mołdawia począwszy od czerwca 2016 oficjalnie wdrożyły Umowę Stowarzyszeniową z UE i Głęboka i Wszechstronna Przestrzeń Wolnego Handlu (DCFTA) weszła w życie. W przypadku Ukrainy, DCFTA została wstępnie zastosowana w styczniu 2016 r.

Australia, Nowa Zelandia i Trans- Pacyficzne Partnerstwo (TPP)

W ramach nowej strategii handlowej Komisja UE ogłosiła swoją intencję rozpoczęcia dyskusji z **Australią i Nową Zelandią**. Na etapie początkowym EDA podkreśliła wobec Komisarza Phila Hogana oraz Komisarz UE Cecelii Malmström wrażliwość sektora rolnego w tym kontekście. Zagadnienie tej wrażliwości była podjęte podczas omawiania nowej strategii handlowej. My jako EDA, głos europejskiego przemysłu mleczarskiego, naciskamy aby UE stała na stanowisku wyrównywania szans w rozmowach ze swoimi światowymi partnerami i konkurentami handlowymi.

UE musi nadawać priorytety w negocjacjach z krajami trzecimi, które są ważnymi rynkami dla rolnictwa UE, jak ASEAN, Japonia i Chiny.

W czerwcu 2016 r. opublikowaliśmy nasz materiał „**EDA Trade Focus on New Zealand**” i formalnie poprosiliśmy aby Komisja UE rozpatrywała Australię i Nową Zelandię jako kraje mające oddzielne rynki o bardzo zróżnicowanych interesach.

W 2016 r. Komisja UE ogłosiła publiczne konsultacje online dla oszacowania wpływu potencjalnych FTAs z Australią i Nową Zelandią. Komisja Europejska uznała, że zarówno Nowa Zelandia jak i Australia mają już mnóstwo wdrożonych FTAs, które ograniczają możliwości dostępu oraz efektywnej konkurencji na tych rynkach dla ekonomicznych operatorów UE.

Innym ważnym punktem, który Komisja UE w pełni rozpoznaje, jest wrażliwość rolnictwa UE, która powinna być brana pod uwagę.

Handel & Ekonomia w 2016/17

Sekretarz generalny EDA Alexander Anton oraz australijski minister handlu Steven Ciobo

W październiku 2015 r. 12 partnerów Partnerstwa Trans-Pacyficznego doszło do politycznego porozumienia kończącego negocjacje dot. FTA regionu Pacyfiku. Umowa weszła na ścieżkę ratyfikacji w 2016 r., aby wejść w życie w 2017 r. Jak wcześniej wspomniano, z uwagi na polityczne zmiany w USA, TPP jest aktualnie zatrzymane.

Korea Południowa

Rok 2016 zaznacza piątą rocznicę Porozumienia o Wolnym Handlu (FTA) UE- Korea Południowa, które zawarto w czerwcu 2011 r. Jest to pierwsza umowa handlowa UE z krajem azjatyckim i jak dotąd udowodniła swój sukces. Komisarz UE Cecilia Malmström, stwierdziła w swojej mowie w dniu 8 grudnia 2016 r., że: „*od czasu naszego Porozumienia o Wolnym Handlu z Koreą południową, nasz eksport rolny do Korei wzrósł o 37% [...] Eksport mleczarski o 27%*”. Eksport UE, zwłaszcza serów, wzrósł w efekcie FTA znacząco, osiągając prawie 270 mln EUR.

Tunezja

Budując istniejące Porozumienie Stowarzyszeniowe, UE i Tunezja podsumowały pierwszą rundę negocjacyjną dla Głębokiej i Wszechstronnej Przestrzeni Wolnego handlu (DCFTA) w kwietniu 2016 r. Rolnictwo w dużej mierze uczestniczy w negocjacjach, razem ze środkami SPS i eliminacją technicznych barier w handlu.

W pierwszym kwartale 2017 r., będziemy dzielić się naszymi spostrzeżeniami, obawami i życzeniami, w drodze odpowiedzi na kwestionariusz Komisji UE dot. głębokiej i wszechstronnej przestrzeni wolnego handlu z Tunezją

Turcja

W grudniu 2016 r., Komisja UE poprosiła Radę UE o mandat do rozpoczęcia rozmów z Turcją w celu modernizacji istniejącej od 29 lat Unii Celnej UE-Turcja. Obecne porozumienie wyklucza uzgodnienia w obszarze rolnictwa, usług i zamówień publicznych.

USA

W październiku 2016 zakończyła się 15- ta runda negocjacyjna TTIP. Aktualnie TTIP jest otoczony niepewnością, gdyż w grudniu nie została sfinalizowana końcowa runda z administracją Obamy. Nowy prezydent USA Donald Trump wyraził swoje niezadowolenie z TTIP, dodając dalszego pesymizmu do ogólnej atmosfery. Pomimo tych problemów, bilateralne techniczne negocjacje nadal trwają. Ogólna struktura rozdziału SPS¹⁰ została uzgodniona i pewne artykuły (kontrole importowe, audyty, ekwiwalenty, regionalizacja, Komitet SPS) są bliskie finalizacji. USA naciskały na poufność, co uniemożliwiło jak dotąd na podanie wszystkich detali do publicznej wiadomości. Istnieją nadal kontrowersje wokół artykułów odnoszących się do certyfikacji i środków kryzysowych, jak również propozycji USA dotyczących nowoczesnej technologii rolnej.

Czynione są jednak wysiłki dla ustanowienia systemów identyfikacji w ramach Aktu Modernizacji Bezpieczeństwa Żywności (FSMA)¹¹.

USA i UE wymieniły poglądy i pytania odnośnie rozwoju procesu certyfikacji. Jak dotąd USA spełnia warunki eksportu do UE wszystkich kategorii żywności, chociaż pewne produkty wymagają certyfikatów weterynaryjnych. Nadal nie wiadomo o jakie przyszłe koncesje będzie proszona UE do zaoferowania. Krótkoterminowym celem jest uproszczenie certyfikacji, w szczególności dla produktów kompozytowych. USA ponownie zapewniło Komisję UE, że handel nie będzie zakłócony, gdy nowe prawne ustalenia wejdą w życie w kwietniu 2017 r. Komisja UE jak dotąd nie uaktualniła sprawozdań inspekcyjnych Grade A Francji, Holandii i Irlandii, EDA nie została poinformowana o dacie publikacji tych raportów.

WTO – Rok po “pakiecie Nairobi”

Roberto Azevêdo, Dyrektor Generalny WTO, otwierając Publiczne Forum WTO 2016 powtórnie wezwał do ważnej i na nowo ukierunkowanej debaty odnośnie handlu: „*Jest to najlepsze narzędzie przeciw biedzie*”. Obecna także Komisarz UE Cecilia Malmström, odniosła się do strategii UE opublikowanej na piśmie w roku ubiegłym ‘Handel dla Wszystkich, W kierunku bardziej odpowiedzialnego handlu i polityki inwestycyjnej’: „*Handel musi być bardziej efektywny, bazować w większym stopniu na wartości i bardziej przejrzysty w celu zapewnienia, że ludzie którzy nie ufają negocjatorom handlowym czują się włączeni*”. Powtarzała, że żadne porozumienie o wolnym handlu negocjowane przez Unię Europejską nie obniży standardów ani poziomu ochrony konsumenta.

Następna Ministerialna Konferencja WTO odbędzie się w Buenos Aires w grudniu 2017 r. Argentyna będzie pierwszym krajem Południowej Ameryki goszczącym odbywające się dwa razy w roku spotkanie. Chociaż główne obszary celów nie są jeszcze zdecydowane główną rolę w negocjacjach będą odgrywać zagadnienia przy których strony się upierają. Publiczne magazynowanie zapasów dla celów bezpieczeństwa i specjalne mechanizmy ochronne dla produktów rolnych są dwoma zagadnieniami pozostałymi po Nairobi, gdzie G-33 będzie wymagała elastyczności w otwarciu ich rynków rolnych i popychała do specjalnego i utrzymania zróżnicowanego traktowania krajów rozwijających się.

Bénédicte Masure
Zastępca Sekretarza
Generalnego EDA

Flora Dewar Specjalista ds. Handlu & Ekonomii

¹⁰ Komentarz KSM: SPS – Komitet ds Sanitarnych i Fitosanitarnych - Committee on Sanitary and Phytosanitary Measures (the “SPS Committee”)

¹¹ Komentarz KSM: FSMA - Food Safety Modernization Act ustanowiony przez prez. Obamę w 2011 r.

Członkowie EDA

Prezydent EDA : Mr Michel Nalet - Lactalis - 10 rue Adolphe Beck - F 53089 LAVAL CEDEX 9, France

Delegacje Krajowe	Członkowie Zarządu
<p>Austria VÖM (Vereinigung Österreichischer Milchverarbeiter) Friedrich-Wilhelm-Raiffeisen-Platz 1 AT – 1020 Wien www.voem.or.at</p>	<p>Mr Helmut Petschar - CEO Kärntnermilch reg.Gen.m.b.H. Villacher Strasse 92 AT - 9800 Spittal/Drau</p>
<p>Belgia CBL (Confédération Belge de l'Industrie Laitière) BCZ - CBL vzw/asbl Kolonel Begaultlaan 1A bus 11 BE - 3012 Leuven - www.bcz-cbl.be</p>	<p>Mr Renaat Debergh - Secretary General - BCZ/CBL BCZ - CBL vzw/asbl Kolonel Begaultlaan 1A bus 11 BE - 3012 Leuve</p>
<p>Chorwacja (członek stowarzyszony) Association of Croatian Purchasers & Processors of Milk - CroMilk Zadarska 80/V, HR - Zagreb www.cromilk.hr</p>	<p>Mrs Rašeljka Maras - President CroMilk, Zadarska 80/V, HR - Zagreb</p>
<p>Czechy Czech & Moravian Dairy Association V Olšínách 75 CZ - 100 00 Praha 10</p> <p>Potravinářská komora České republiky (Federation of the Food and Drink Industries of the Czech Republic) Počernická 96/272 CZ - 108 03 Praha 10 - Malešice.</p>	<p>Mr Jan Teplý Madeta a.s. Rudoflovská 246/83 CZ - 37050 České Budejovice</p>
<p>Dania Mejeriforeningen Danish Dairy Board Agrofood Park 13 DK-8200 Aarhus N</p>	<p>Mr Kasper Thormod Nielsen – Director Arla Foods amba Sønderhøj 14 DK-8260 Viby J</p>
<p>Estonia Eesti Piimaliit Estonian Dairy Association J. Vilmsi 53 EE -10147 Tallinn - www.piimaliit.ee</p>	<p>Mr Mairo Solovjov - CEO Valio Estonia c/o Estonian Dairy Association J. Vilmsi 53 EE – 10147 Tallinn</p>

<p>Finlandia Finnish Milk Processors and Dairy Products Wholesalers Association Meijeritie 6 PO Box 10 FI-00039 VALIO</p> <p>Finnish Food & Drink Industries Federation, P.O. Box 115, Pasilankatu 2 FI - 00241 HELSINKI - www.etl.fi</p>	<p>Mrs Riitta Brandt - VP Corporate External Relations Valio International Ops. P.O. Box 10 FI - 00039 Valio</p>
<p>Francja ATLA Maison du Lait 42, rue de Châteaudun FR - 75314 Paris Cedex 09 - www.atla.asso.fr</p>	<p>Mr Olivier Picot - President ATLA - Maison du Lait 42, rue de Châteaudun FR - 75314 - Paris Cedex 09</p>
<p>Niemcy MIV (Milchindustrie-Verband) Jägerstraße 51 DE - 10117 Berlin www.milchindustrie.de</p> <p>DRV (Deutscher Raiffeisenverband) Pariser Platz 3 DE – 10117 Berlin</p>	<p>Mr Ingo Müller DMK Deutsches Milchkontor GmbH Flughafenallee 17 DE - 28199 Bremen</p>
<p>Grecja SEVGAP Hellenic Association of Milk & Dairy Products Industry 340 Kifissias Av. EL - 154 51 Neo Psychiko - Athens</p>	<p>Dr Christos Apostolopoulos - President Hellenic Association of Milk and Dairy Products Industry EL - 340, Kifissias Avenue 154 51, Νέο Ψυχικό</p>
<p>Irlandia IDIA (Irish Dairy Industries Association) Confederation House 84-86 Lower Baggot Street IE - Dublin 3 - www.ibec.ie</p>	<p>Mr Conor Mulvihill - IDIA director Confederation House 84-86 Lower Baggot Street IE - Dublin 3</p>
<p>Włochy ASSOLATTE Via Adige 20 IT - 20135 Milano www.assolatte.it</p>	<p>Mr Attilio Zanetti - Managing Director Zanetti spa Via Madonna 1 IT - 24040 Lallio</p>
<p>Luksemburg A.L.L. Association Laitière Luxembourgeoise 7 rue Alcide de Gasperi BP 1304 LU - 1013 Luxembourg</p>	<p>Mr Claude Steinmetz - Directeur Luxlait Association Agricole LU – 7501 Mersch</p>
<p>Holandia NZO (Nederlandse Zuivel Organisatie) Benoordenhoutseweg 46, NL – 2596 BC Den Haag www.nzo.nl</p>	<p>Mr Werner Buck - Corporate Director Public & Quality Affairs RoyalFrieslandCampina P.O. 1551 NL 3800 BN Amersfoort</p>
<p>Polska ZPPM (Związek Polskich Przetwórców Mleka) Association of Private Dairy Processors ul. Złota 59, budynek Lumen, piętro 6 PL - 00-120 Warszawa - www.zppm.pl</p> <p>KZSM (Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich) National Union of Dairy Co-operatives ul. Hoza 66/68 PL - 00-682 Warsaw - www.kzsm.org.pl</p>	<p>Mr Marek Murawski - Manager Quality & Technology KZSM ul. Hoza 66/68 PL - 00-682 Warsaw</p>

<p>KSM (Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy) Dairy Technology Diploma Holders Association ul. Hoza 66/68 PL - 00-682 Warsaw - www.mlekoland.com</p> <p>PIM – (Polska Izba Mleka) Polish Chamber of Milk ul. Mickiewicza 7/23 PL - 15-213 Białystok - www.izbamleka.pl</p>	
<p>Portugalia FENALAC - Federação Nacional das Cooperativas de Produtores de Leite Rua Alexandre Herculano, 351, 1º PT – 4000-055 Porto - www.fenalac.pt</p> <p>ANIL - Associação Nacional Dos Industriais De Lacticínios Rua de Santa Teresa 2 - C2 PT - 4050 Porto - www.anilact.pt</p>	<p>Mr Fernando Cardoso - Secretary General Fenalac Rua Alexandre Herculano, 351, 1º PT – 4000-055 Porto</p>
<p>Serbia (członek stowarzyszony) SERBIA (Associate Member) Nacionalna Asocijacija Prerađivača Mleka Serbian Dairies Asociation-SEDA www.serbiandairies.org</p>	
<p>Słowacja (członek stowarzyszony) Slovenský mliekarenský zväz (SMZ) Záhradnícka 21 SK - 811 07 Bratislava</p>	<p>Mr Stanislav Voskár SMZ President</p>
<p>Słowenia Slovene Dairy Association Dimiceva 9 SI – 1000 Ljubljana www.slovenskomleko.com</p>	<p>Mr Tomaž Žnidarič Ljubljanske Melkarne Tolstojeva 63 SI - 1000 Ljubljana - Slovenia</p>
<p>Hiszpania FENIL - Federacion Nacional de Industrias Lacteas Ayala 10 - 1, Izqda ES - 28001 Madrid www.fenil.org</p>	<p>Mr Antoni Bandrés Danone Buenos Aires 21 ES - 08029 Barcelona - Spain</p>
<p>Szwecja Federation of Swedish Farmers, SE - 105 33 Stockholm www.lrf.se</p>	<p>Mr Jonas Carlberg Head of Milk Policy Division Federation of Swedish Farmers SE - 105 33 Stockhol</p>
<p>Zjednoczone Królestwo Dairy UK 210 High Holborn UK - London WC1V 7EP www.dairyuk.org</p>	<p>Dr Judith Bryans - Chief Executive Dairy UK 210 High Holborn UK - London WC1V 7EP</p>

Brukselski Zespół EDA

Doroczna konwencja EDA 2017

Zarezerwuj datę: 28 > 30 Września Sztokholm,

Szwecja 'European Dairy:

Global Business & Local Roots'

Odwiedź stronę internetową EDA: www.eda2017.eu

'Mleczarstwo Europejskie:
Biznes Globalny & Lokalne Korzenie'

EUROPEAN DAIRY ASSOCIATION

Avenue d'Auderghem 22-28

1040 Brussels

Belgium

Tel +32 2 549 50 40

eda@euromilk.org

www.euromilk.org

The European Dairy Association
represents the interests of dairy
processors in the European Union

Registration to open on 1st April 2017

ASSIFONTE